

ZA JUGOSLOVANSKO REPUBLIKO.

V izjavi "Slovenec" v Ameriki smo čitali navodila, kako naj se zasnove naše delovanje. Ker ni mogoče še vsi na jasnem, hočemo povedati nekoliko podrobneje, da ne bo kakšnega nespornost ali zamere.

Prva točka govori glede centraliziranih organizacij. To so organizacije, ki imajo svojo centralo in svoja društva kot so postavimo naše podporne organizacije. Te volijo po dva zastopnika in sicer po določbah svojih pravil.

Ker imamo Sloveni več organizacij, ki ne spadajo pod naše organizacije, ki bi pa vseeno mogoče rade sodelovale z nami, smo sklenili, da ima vsaka taka organizacija pravico voliti po jednega zastopnika v centralni odbor. Vsa naša neodvisna podporni društva, vsako društvo, ki spada h tujim organizacijam, vsako slovensko pevsko, politično, dramatično ali kako drugo kulturno društvo ima torej pravico do jednega zastopnika.

Ker nam ni mogoče vedeti za vsa taka slovenska društva, se obračamo tem potom do vseh in jih prosimo, naj volijo svojega zastopnika in pošljejo ime in naslov na tačasni odbor.

Ker je v interesu stvari same, da začnemo čim prej z delom, želimo, da kolikor mogoče kmalu volite svoje zastopnike, da bo prvi sestanek resničen reprezentant vsega slovenskega naroda v Ameriki.

Prosimo tudi vse centralizirane organizacije, da kolikor mogoče kmalu pošljejo imena in naslove svojih odbornikov.

Obračamo se tudi od vseh naših listov, ki podpirajo našo akcijo, da kolikor mogoče kmalu pošljejo ime in naslov svojih reprezentantov.

Nekatere velike organizacije, kot S. N. P. J., S. S. P. Z., kakor tudi nekaj listov je že volilo svoje odbornike v ta namen.

Radi bi videli, da bi se vršil prvi skupni sestanek kolikor mogoče kmalu in zato prosimo vse medodajne faktorje, naj rešijo te zadeve kolikor mogoče hitro.

Prosimo tudi, da ta poziv ponatisnejo vsi slovenski listi, ki se strinjajo z našo akcijo, da se tako informuje vso našo javnost, da ne bo nobene skupine med nami, ki bi ne bila reprezentirana na prvem našem sestanku za svobodo naše nekdanje domovine.

Za prijave in informacije se obrnite na predsednika tačasnega odbora:

Frank Krže, 2711. S. Millard Ave., Chicago, Ill.

Ameriške vesti.

Rudarji pozor!
V okraju Leadville, Colo, je izbruhnila med tamšnjimi rudarji stavka, ker jim bogate premogarske družbe nočejo za nekaj centov popoljšati plače. Tako preti stavka po raznih rudnikih v okoličini Denverja. Vseled tega opozarjamo vse naše slovenske rudarje, da naj ne hodijo v one kraje skrbati, ali iskati v tem resnem času dela! Če se bodo stavarji složno držali in če ne bo skebov v one kraje, je upati na zmago. Naročnike iz leadvillskega okraja prosimo, da naj nam o tej stavki kaj bolj obširno poročajo.

Sobr. Al. Erhartič se je ponesrečil pri delu.

Iz New Yorka se nam poroča, da se je predzadnjo soboto, dne 21. julija ponesrečil v brooklynskem Navy Yardu v greaternewyorskem naselbinu občežnani in pri ljubljenski rojak Alojz Erhartič, član društva sv. Jožefa šte. 57

K. S. K. J. Bil je zaposlen pri gradbi lesenih ladij, kjer mu je označeni dan električni sveder pri vrtnanju po nesreči izpodletel, ter se mu 5 palcev globoko zadrl v trebuh. Prepeljali so ga takoj v bližnjo Cumberland St. bolnišnico, kjer je 5 dni kasneje, dne 26. julija zvečer umrl. Zdravniška veda in moč ga ni zamogla ohraniti pri življenju, ker so bila čreva preveč ranjena.

Pokojni Lojze Erhartič je bil star 42 let, po poklicu mizar in doma iz vasi Osluševe v ptujski okolici na Štajerskem; v Brooklynu N. Y. je živel 13 let; poročen je bil 10 let in zapuščal tukaj žalujočo soprogo ter tri sinčke v starosti 2, 6, in 9 let; v starem kraju pa brata Štefana, ki je živel svoječasnno tudi v Brooklynu.

Prerano umrl Al. Erhartič je bil mož koncilijantnega značaja veren, uljuden, tih, prijazen, odkritosrčen in jako vnet za različna slovenska društva. Pred več leti nazaj je bil ustanovnik nekdanjega tamburaškega kluba "Ilirija"; nekaj časa je bil tudi I. tajnik društva sv. Jožefa šte. 57 K. S. K. J. Enako je bil tudi ustanovnik in večletni izvršujoči član Slov. pevskega in dramat. društva "Domovina" v Greater New Yorku ter večletni verjevni pevec. Blag in časten spomin takemu možu! Lahka mu bodi ameriška zemlja! — Naše najiskrenejše sožalje pokojnikov družini.

Inozemci bodo morali iti tudi k vojakom.

Washington, D. C. 30. julija. — Vsled predsednik Wilsonovega priporočila je danes posebni odsek senatske zbornice sprejel in odobril senator Mc Cumberjevo resolucijo, da naj se potome pogodbe med Zdrženimi državami in državami zaveznikov pridelajo vse, za vojaško službovanje sposobne inozemce ameriški armadi. To velja torej za podanike zaveznikov držav, živeči v Ameriki, ki nimajo niti prvega državljankega papirja. Kdor izmed tujcev, ali inozemcev bi se morda ustavljal temu, bo deportiran v staro domovino in bo moral iti ondi k vojakom.

Vlada Zdrženih držav je prišla namreč do zaključka, da bi ne bilo nikakor prav, če bi se dajalo v tem oziru tujcem (inozemcem) kako prednost, ali izjemo. Ameriška hoče namreč pomagati zaveznikom v Evropi, torej je v prvi vrsti sveta dolžnost tu živečih podanikov zaveznikov držav, da ji priskočijo na pomoč. Ker je bila med našo vlado in vladami zaveznikov držav dosedaj v veljavi še stara pogodba, da se ne sme inozemcem siliti k ameriški armadi, bo naša vlada sporazumno z zavezniki državi na staro pogodbo sedaj preklicala, ali razveljavila vsled nujnih razlogov.

Na ta način se bo lahko povečalo ameriške armade za 1.000.000 mož. Kakor poroča italijanski poslanik v Washingtonu, se Italija tej odredbi ne bo dosti ustavljala; na ta način se bo pridružil ameriški armadi do 150.000 italijanskih podanikov, živečih v Zdrženih državah.

V slučaju, da bi se ta ali druga zaveznika država branila preklicati tozadevno staro pogodbo z Zdrženimi državami, se bo v naši kongresni zbornici vseeno, ali neoziraje se na to naredilo postavilo, glede vojaške obveznosti vseh inozemcev, izvzemuši Nemcev.

Preprečena stavka železničarjev.

Ker je minuli teden napovedalo stavko nad 6500 železniških uslužbencev, zaposlenih na raznih križiščih (switchmen) glavnih prog v Chicagu in okolici, je pretila vsem osrednjim državam naše U. ni je velika nevarnost. Ti železničarji so stavkali samo nekaj ur.

OBOROŽENI AMERIŠKI AEROPLANI.

Se le pred nekaj tedni je bilo v kongresu v Washingtonu dovoljenih 640 milijonov dolarjev za gradbo 22.000 najbolj modernih aeroplanov, s katerimi se bo skušalo streti nemško moč na suhem in na vodi.

Za obrambo atlanskega obrežja je pa vojni department že sedaj dobro pripravljen s takozvanimi "hidroaeroplani", Curtissovega modela. S takimi aeroplani se je mogoče voziti po vodi, ali pa spustiti se visoko v vrak. Curtissovi hidroaeroplani so oboroženi z veliko brzostrelno puško, oziroma z malim topičem za napad sovražnih letal.

Tukaj je videti sliko gornjega dela ameriškega hidroaeroplana z brzostrelno puško na levi strani. V tem letalnem stroju se nahajata dva dijaka znane Yale univerze, ki ima v Huntingtonu, N. Y. svoje posebno letalno vežbališče.

Dne 30. t. m. ob pol 6. uri zjutraj se je doseglo med zastopniki te delavske organizacije in zastopniki družb sporazum, nakar so se železničarji vrnili zopet na svoja mesta. Govori se, da so s tem potobjanjem zadovoljni delavci in tudi gospodarji.

Pokvarjena živila.

New York, N. Y. 30. julija. Dr. Lucius P. Brown, ravnatelj mestnega pregledovalnega urada za živila poroča, da se je v mestu New York od 1. jan. t. l. do 1. julija t. l. na njegov ukaz uničilo nad 5000 ton pokvarjenih živil v vrednosti \$450.000. Ta živila so ležala nakopičena po raznih skladiščih in so služila raznim veletrgovcem za špekulacijo.

Brat ustrelil brata.

Dne 30. t. m. je v Chicagu Hights ustrelil med igro na neki loti 9. letni Samuel Zaronta svojega leto dni starejšega brata Jakoba. Igrala sta se z neko puško vojake. Mlajši brat je v igri pomeril na svojega nasprotnika, ter ga pri tem smrtno nevarno pogodil v glavo.

Povišanje davka.

Springfield, Ill. 30. julija. Jutri se vrši v našem mestu splošna volitev, naj se li dosežanji davek \$1.20 pri \$100 lastninski vrednosti, ali premoženju poviša na \$2.00 ali naj ostane ta davek še pri starem. K tej vrednosti se prišteva v prvi vrsti bolj razkošne dele pohištva, klavirje, gramofone itd.

Predsednik Wilson in živilska predloga.

Washington, D. C. 30. julija. — Predsednik Wilson se nikakor ne strinja z novo živilsko predlogo, da naj bi sestavljal administrativni odsek za kontrolo živil iz 3 članov namesto samo iz jednega (Hoo-verja). Tudi se Wilson upira temu, da naj bi posebni kongresni odsek nadzoroval stroške ali izdatke pri vojni; pri tem se je Wilson iz-

Angleška mirovna resolucija zavržena.

London, Anglija, 28. julija. — V angleški poslanski zbornici se je vršila večeraj dolgotrajna debata o mirovni resoluciji socialista James Ramsay McDonalda; pri končnem glasovanju je bila McDonaldova resolucija zavržena z 148 proti 19 glasovi. Ko se je zvedelo o vspehu tega važnega protiglasovanja, je ta vest zelo navdušila vse vladne kroge in tudi vso javnost.

Cesar Karol ušel smrtni nevarnosti.

Amsterdam, Holandsko, 27. julija. — List "Wiener Allgemeine Zeitung" poroča, da je bil avstrijski cesar Karol minuli teden v veliki smrtni nevarnosti, kateri je pa končno srečno ušel. Cesar Karol je obiskal svojo armado na gališki fronti; ko se je mudil s svojim spremstvom v nekem gradu na obodu — prav blizu ruske bojne črte — je pričela sovražna artilerija obstreljevati dotični grad. Cesar se ni dosti ustrašil preteče nevarnosti in je hotel ostati na balkonu grada; še le po ostrem protestu in prigovarjanju cesarjevega štaba se je cesar Karol končno umaknil na varno.

Rusi se umikajo v Galiciji.

London, Anglija, 27. julija. — Poroča se, da so padle dne 27. Černovice, glavno mesto Bukovine, zopet Avstrijeem in Nemcem v roke; Černovice so bile do sedaj v ruskih rokah že od leta 1915. Ta vest prihaja v Amsterdam z Dunaja.

Nemško uradno poročilo v Berlinu zatrjuje, da se Rusi umikajo iz Kolomeje ob glavni železniški črti med Stanislavom in Černovicami, tako tudi iz Tarnopola.

Če je to poročilo resnično, potem so Avstriji in Nemei zajeli ruske čete in iste zapodili nazaj približno za 200 milj.

Na severni strani Tarnopola v istočni Galiciji ob reki Seret so si Nemei osvojili tudi več važnih postojank, oziroma od sovražnika zavzetih vasi.

Izdajice v ruski armadi.

Med skupnim številom ruske armade na gališki fronti (350.000 mož) se je spuntalo skoro dobra desetina ruskega vojaštva, to se je pa ukrenilo in doseglo s posredovanjem številnih nemških zarotnikov in izdajic. Nemški špijoni so namreč izdali vse tajne signale svoji armadi; poleg tega so pregovorili tudi rusko vojaštvo k uporu. Rusi so izgubili tekom zadnjih dni toliko svojega ozemlja, za kolikor so se morali boriti zadnja 2 leta.

Smrt izdajalcem in upornikom.

Petrograd, Rusija, 27. julija. — Ruski vrhovni armadni poveljnik Kerensky in poveljniki raznih vojaških pododdelkov so se posvetovali glede zopetne uvedbe smrtnih kazni za izdajalec in uporno vojaštvo, ker le na ta način bode mogoče zopet vzdržati disciplino v armadi.

Pri tem se je Kerensky izrazil, da bo nova ruska vlada napela vse žile v svrhu dosege notranjega miru in pokorščine pri armadi, če pri tem uporablja samo silo, orožje in smrtno kazen. To načelo ruskega ministrskega predsednika Kerenskija podpira sedaj do malega vsa Rusija, ker je rusko ljudstvo zaprislego krvavo maščevanje nemškim izdajcem ter zarotnikom. Kerensky debiva od raznih strani, od delavskih organizacij in od vojaštva brzojavna zagotovila, da se večina ruskega ljudstva strinja z novo vlado in s Kerenskijem.

Rumunci so se zopet pričeli gibati.

London, Anglija, 27. julija. — Med tem, ko se Rusi v istočni Galiciji umikajo pred Nemei, so se pričeli na južni fronti Rumunci zopet uspešno gibati. Tako se uradno poroča, da so rumunske čete zadnje dni med Sušico in reko Putno, zasegle 10½ mil sovražne črte; pri tem so Rumunci dobili nazaj zopet 10 vasi in so zaplenili mnogo vojnega materijala; tako so odvedli tudi lepo število nemških vojakov v vojno ujetništvo. Poveljnik avstro-ogrške armade v Transilvaniji, ali na Sedmograškem je avstrijski nadvojvoda Josip, ki pa le bolj slabo operira.

Polk kralja Davida.

London, Anglija, 28. julija. — Angleški vojni department se bavi z vprašanjem, da naj bi se sestavilo poseben polk, sestojec iz samih židov, ali judov, ter naj bi se istega poslalo na francosko fronto. V to svrhu se bo pridelilo temu polku več ruskih častnikov, ki dobro razumejo judovski jezik. Novi polk se bo imenoval: Polk kralja Davida.

Žrtve nemških podmorskih čolnov.

London, Anglija, 26. julija. — Minuli teden je bilo potopljenih od sovražnih podmorskih čolnov zopet 24 angleških trgovskih ladij; od teh je bilo 21 ladij, ali parnikov z nad 1600 ton prostornine, 3 parniki izpod 1600 ton in 1 manjši parnik.

Angleška križarka potopljena.

London, Anglija, 30. julija. — Admiraliteta poroča uradno, da je bila pred kratkem torpedirana in potopljena angleška križarka "Ariadne", zavzemajoča 11.000 ton. Moštvo te križarke se je še pravočasno rešilo.

Nemški letalci nad Parizom.

Pariz, Francija, 29. julija. — Danes za rano proti jutru se je pojavilo nad Parizom par nemških letalcev, kar je spravilo prebivalstvo mesta v velik strah. Francoske zračne patrolje so uspešno preprečile sovražne letalce; vendar se je nek avijatik ustavil blizu naše fronti nad neko francosko vojaško bolnišnico. Približal se je isti tako daleč, da je lahko zapazil veliko zastavo rdečega križa nad bolnišnico. Zastava rdečega križa pa nemškega letalca ni nič ovirala, da bi ne spustil par bomb na tla. Pri tem napadu so bili trije francoski zdravniki na mestu ubiti in več bolnikov nevarno ranjenih.

Ogrska se zavzema za mir.

Kodanj, Dansko, 23. julija. — Iz Budimpešte se semkaj poroča, da je držal dne 24. julija ogrski ministrski predsednik grof Esterhazy v parlamentu značilen govor, v katerem se je izjavil sledeče:

"Mi se bojujemo le vsled lastne obrambe; naš namen ni, da bi dosegli konec vojne, ali mir z zmago. Povedali smo že, da je ogrska država pripravljena skleniti le časten mir, če bi bili za tak mir navdušeni tudi naši zavezniki."

Vojni stroški Anglije.

London, Anglija, 27. julija. — Andrew Bonar Law, kancelar angleškega zakladniškega urada, je dne 24. t. m. naznanil v parlamentu, da je Anglija potrošila tekom zadnjih 112 dni po \$33.975.000 dnevno. Zaeno je Bonar Law pripomnil, da je Anglija posodila svojim zaveznikom dosedaj že \$5.125.000.000.

Društvene vesti in dopisi.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Marija Hoge Bridgeport, Ohio.
Vaši želji radi ustrezam s tem, da prinašamo na tem mestu dotični popravek. V vašem dopisu priobčenem v št. 28 bi se moralo pravilno glasil, da se je pogreba one pok. članice udeležilo društvo "Dobri Bratje," št. 38 S. D. P. Z. ne pa društvo "Dobri Pastir." Upamo, da je s tem ta zadeva rešena.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J. Joliet, Ill. se naznanja, da bo imelo naše društvo svoje redno mesečno sejo v nedeljo dne 5. avgusta t. l.

Ker imamo več važnih društvenih zadev za odobriti na tej seji, zatorej opozarjam vse člane našega društva, da bi se te seje v obilnem številu udeležili.

S sobr. pozdravom

John Vidmar, tajnik.

NAZNANILO.

S tem prosim in vabim člane društva sv. Barbare št. 40 K. S. K. J. Hibbing, Minn., da se uaj polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje dne 5. avgusta t. l. Ta seja se vrši tik pred glavnim zborovanjem K. S. K. J. torej naj bi člani povedali želje in nasvete delegatom našega društva za glavno zborovanje.

S sobr. pozdravom

John Povsha, tajnik.

Lorain, Ohio.

Cenjeno uredništvo:—
Naznaniti imam žalostno novico, da je dne 17. julija t. l. utonil v "Black River" naš društveni sobrat Mike Uršič, ml.; našli so ga šele drugo jutro.

Pokojni br. Mike Uršič ml. je bil rojen dne 12. februarja 1901 v Lorainu, Ohio, torej je bil šele 16 let star; sprva je bil član otroškega oddelka K. S. K. Jednote, dne 4. marca t. l. je pa prestopil med redne člane društva sv. Cir. in Met. št. 101 K. S. K. J. v Lorain, O.; torej je bil pri našem društvu komaj 4 mesece. On je bil najmlajši član našega društva in prvi član, ki je umrl tekom 11. letnega društvenega obdobja.

Pogreb prerano umrlega in nadobudnega mladeniča se je vršil dne 20. julija; pogreba se je udeležilo članstvo našega društva polnoštevilno; pokopan je na katoliškem pokopališču "Calvary". Pokojnik zapušča tu svojo neotlažljivo in žalujočo mater, očeta, enega brata in tri sestre. Naše srčne sožalje celi, tako hudo prizadeti družini!

Pri tej priliki opozarjam tudi člane našega društva, da se naj udeležijo polnoštevilno prihodnje seje, dne 5. avgusta; ker imamo za rešiti mnogo važnih točk in bo zaeno tudi volitev drugega tajnika, ker je mogoče da bom jaz odšel na izprehod v Francijo.

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

Frank Janežič, tajnik.

New York, N. Y.

Iz urada društva sv. Frančiška Seraf. št. 46 K. S. K. J. se naznanja, da je goriomenjeno društvo slovesno obhajalo svojo 20. letnico dne 4. julija t. l.

Ko pridem označeni dan ob 8. uri zjutraj v dvorano, ker stanujem prav blizu, se začudim, ko je bila ondi že cela kopica članov zbrana od vseh društev. Tedaj sem si mislil, da bomo morali sami korakati, in da sploh ne bo druge udeležbe ker je kazalo bolj slabo vreme, in ker je bilo naše društvo tako v valovju viharja. Ali jako sem se motil. Ura je potekla naglo naprej in člani od vseh tukaj obstoječih društev so pričeli prihajati vedno v večjem številu, tako da nas je bilo pri slavnostnem sporedu 89 zastopnih od vseh društev.

Ob 9. uri smo odkorakali iz dvorane z godbo na čelu in z dvema ameriškim zastavama ter z našo društveno zastavo sv. Frančiška.

Sprevod je vodil v najlepšem redu kot maršal brat Fr. Giovannelli z ameriško zastavo v roki in v spremstvu policijskega stražnika, kakor je to pri takih obhodih navada. Iz društvene dvorane smo šli po 4. ulici 2. Ave proti naši slovenski cerkvi na St. Marks Place.

Ob četrti na 10. je bila slovesna sv. maša, katero je daroval naš

prijubljeni rojak Rev. Al. Blaznik; kot levita sta mu asistirala Rev. P. Benigen Snój in še nek drugi duhovnik, katerega imena ne vem. Med sv. opravilom nam je prekrasno pelo Pevsko in dramatično društvo "Domovina", kar je zelo očepalo cerkveno slavnost; vsled tega se iz srca zahvaljujem temu društvu za poštrevnost, če boste tudi vi obhajali kako slično slovesnost ob stanka, vam bo tudi naše društvo šlo rado na roke. Lepa hala tudi našemu tako priljubljenemu organistu Mr. Hude-tu ker se ni ustrašil nastopiti s svojimi pevci in pevskami, čeravno so nekateri "zastrajkali" (e) isti dan. Ta dan smo bili s petjem še bolj zadovoljni kot drugače, ko so imenitne pevske moči nastopile.

Po sv. maši je društvo zopet odkorakalo nazaj v društv. dvorano, kjer se je vsem udeležencem preskrbelo nekaj okrepčila za želodec in grlo. Opoldne se je vršil slavnostni banket, katerega se je udeležilo več oseb, kakor je bilo sprva naročeno. Pri banketu so bili zastopani razni društveni predstavniki in drugi člani; zastopniki ali predstavniki teh društev so držali pri tej priliki lepe primerne nagovore.

Od delegatov vseh zastopanih društev, nam je posebno lepo govoril naš znani rojak G. Frank Sakser; v njegovem govoru je bil vsak prizadet. Bog Vas živi! Tudi naši bratje Hrvati so bili zastopani na banketu in sicer hrvatski Sokoli, so nas lepo počastili s svojim govorom. Ob 2. uri se je začel piknik, ki je bil nad vse naše pričakovanje dobro obiskan v takoj viharnem času nad našim društvom. Tako je nam v najlepšem tiru in slogi potekel dan od jutra do pozne noči. Čeravno smo imeli nad \$200. stroškov, in vseno je znašal čisti prebitok \$55.

Naše društvo je tudi sklenilo meseca junija, da zniža pristop v društvo z \$2 — na \$1. — to velja do konca leta 1917 ali za pol leta. Ker je tukaj še dosti rojakov, ki ne spadajo k nobenemu podp. društvu, sedaj imate lepo priliko za pristop v naše društvo.

Nadalje tudi odgovorjam na dopis "Staremu članu" v št. 28 tega lista, ki je tako kritiziral naše društvo glede kandidata Rev. P. Ben. Snój-a, ker ni bil sprejet kot kandidat pri naši mesečni seji dne 9. junija t. l. Ako ste v resnici star "član," morate biti potem tudi ustanovnik društva; vidi se mi zelo čudno, da kot star član društva še nimate naših pravil! Čitajte torej stran 4 člena III. ki veli, da se ne sprejme v naše društvo kandidata če ni najmanj 18 let in največ 45 let star. Tukaj lahko operete vaše umazano perilo ne pa društveno. Odgovorjam vam tukaj zaradi tega, ker pravite, da se bo šlo pralo naše umazano perilo na konvenciji. Naj se le pere, a se bo opralo čisto kot sneg, ker ni nič umazano. Pri tem veljajo naša društvena pravila.

Pač je pa pri tem krivda ta, ker niso bila naša društva pravila naznanjena in predložena kandidatu Rev. Snój-u, kake člane ravno naše društvo sprejema; ne premlade in ne prestare. Ako bi bilo to pravočasno dalo na znanje. Rev. Snój-u, bi ne bil nihče užaljen in bi ne imelo naše društvo tudi nobenega nasprotstva. Sedaj je pa zapisnik društva sprejet; kar je prekršil že 45. leto, ga ne bo, če pride Peter ali Pavel, ali pa sam prezident iz Washingtona, če je prekoračil že 54. leto, ga ne bo društvo sprejelo v svojo sredino. Če kdo hoče biti pri Jednoti že 45 let star, je lahko če je društvo toliko prijazno, da prejema v Jednoti asessment zanj, ker Jednota ne sprejema posameznih članov; ali pri društvu nima tak član nič za opraviti.

Če ste g. dopisnik res član našega društva, ali ne veste, kako smo se dajali lansko leto koliko naj prispeva naše društvo za novo slovensko cerkev sv. Cir. in Metoda v New Yorku? Prvič so bile enake obe stranke, da bi dali \$50 — drugo sejo smo pa določili \$100. — Vidite, to je sklenilo večino in večina povsod zmaga. Ali je v newyorški naselbini še kako drugo društvo, ki je dalo \$100. za cerkev, kakor edino naše? Sedaj pa odgovorite na kakšni podlagi je naše društvo. —

Kakšno tega dopisa se je enkrat iskreno zahvaljujem vsem navadnim društvom pri naši minuli slavnosti, ki so se tako v obilnem številu udeležili. Čeravno nam je dr. sv. Petra št. 50 J. S. K. J. iz Brooklyna odklonilo našo prošnjo za udeležbo k slavnosti; se je ista vseeno vršila v najlepšem redu. To društvo je zapisano v neki knjigi za vedni spomin pri našem društvu. Lepa hvala pa dr. "Orel," št. 90 J. S. K. J. v New Yorku ker se je naše 20. letnice korporativno udeležilo.

Pozdravljam vse člane in članice naše slavne Jednote po širni Ameriki.

Anton Pavli, tajnik.

NAZNANILO.

S tem uljudno naznanjam članicam društva Sv. Srca Marije št. 86 K. S. K. J. v Rock Springs, Wyo., da se naj polnoštevilno udeležijo prihodnje redne društvene seje dne 12. avgusta t. l. Na dnevnem redu bo več važnih stvari; posebno pa je že zadnji čas, da pregledamo Jednotina pravila in presodimo, kaj bi bilo koristnega za društvo in Jednoto, ali kaj ne. — Vsak dober nasvet se bo pri tem upošteval in tako se bo vse izročilo našemu g. delegatu.

Torej prosim še enkrat vse članice našega društva, da upoštevate to naznanilo.

S sestrskimi pozdravi

Apollonia Mraz, tajnica.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Družine št. 136 K. S. K. J. v Willard, Wis., se naznanja, da se naj polnoštevilno udeležijo prihodnje seje dne 5. avgusta zaradi važnih stvari, katere bi morale biti rešene že na zadnji seji, kar pa vsled premale udeležbe članov ni bilo mogoče. Ker je ta seja zadnja pred konvencijo naše slavne Jednote, je torej zadnji čas, da se pogovorimo s kakim izročilom poslojemo delegata na prihodnje gl. zborovanje za korist društva in Jednote.

Torej cenj. člani! Vsi na prihodnjo sejo da vsak izjavi svoje misli še o pravem času! ker pa toči zvoniti je prepozno.

S sestrskimi pozdravi

Frank Perovšek, tajnik.

ZAHVALA.

Društvo sv. Jožefa št. 146 K. S. K. J. v Clevelandu, Ohio, se tem potoma najpričnejše zahvaljuje društvom: Sv. Antona, Sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J., dr. sv. Alojzija, dr. sv. Barbare št. 33 in dr. "Bled" št. 20 D. Z. Hvala tudi g. Paul Schnellerju, glavnemu predsedniku K. S. K. J., A. Grdini, II. podpr. K. S. K. J., g. Jos. Rusu in J. Zuliču, ker so se udeležili dne 1. julija naše slavnosti in veselice ob priliki blagoslovljenja nove društvene zastave.

Posebej se zahvaljujem dr. sv. Antona, ki je darovalo tedaj \$25. in dr. sv. Lovrenca, ki je darovalo lepo gosko. Zahvaljujemo se tudi botrom naše društvene zastave, g. A. Pejskar, ki je daroval v ta namen 10 sodov pive, gospa Marija Kužnik, ki je kupila krasne trakovke k društveni zastavi in še z \$20.00 prispevala v dr. blagajno. Zahvaljujemo se tudi g. A. Grdini, ki je tudi daroval ob tej priliki \$10.00.

Hvala g. govornikom G. P. Schnellerju, gl. predsedniku K. S. K. J.; g. A. Grdini, Rev. J. Omanu in g. Alojz Gliha, za krasne in spodbudne govore. Torej še enkrat najlepša zahvala vsem skupaj, ki so nas obiskali omenjeni dan.

Math Zakrajšek, tajnik.

Ohisholm, Minn.

Veselia katera se je tukaj vršila dne 15. julija t. l. ki jo je priredilo društvo sv. Ane št. 156 K. S. K. J. v Chisholmu, Minn. je izpadla dobro. Igrokaz v 5 dejanjih, "Ljudmila" se je igralo nad vse izbornost; vsa čast gre igralkam, katere so se potrudile in presenetile občinstvo s tako krasno predstavo; da, in hko se reče, da na Chisholmu se še kaj tako lepega ni nikoli videlo.

Po igri je sledila živa slika, kar je bilo nekaj prekrasnega in občudovanja vrednega. Igra "Planšarica," katero je predstavljala gd. Mary Pipan, je povzročila dosti smeha in dobre volje občinstvom. Le žal da naši ljudje premalo cenijo dramatik; obisk je bil bolj slab, ampak za ples je bila dvorana nabito polna.

Kakšno tega dopisa se je enkrat iskreno zahvaljujem vsem navadnim društvom pri naši minuli slavnosti, ki so se tako v obilnem številu udeležili. Čeravno nam je dr. sv. Petra št. 50 J. S. K. J. iz Brooklyna odklonilo našo prošnjo za udeležbo k slavnosti; se je ista vseeno vršila v najlepšem redu. To društvo je zapisano v neki knjigi za vedni spomin pri našem društvu. Lepa hvala pa dr. "Orel," št. 90 J. S. K. J. v New Yorku ker se je naše 20. letnice korporativno udeležilo.

Pozdravljam vse člane in članice naše slavne Jednote po širni Ameriki.

Anton Pavli, tajnik.

Chickamauga Park, Ga.

Kar se jaz spominjam, še ni bilo nobenega dopisa iz tega mesta; zato sem se namenil napisati par vrstic. Dne 9. julija se je vstavljal vlak v tem mestu in izstopilo je iz njega okoli 1406 vojakov prostovoljev, ki smo prišli iz Fort Stoum, N. Y., da se tukaj izvežbamo v vseh vojaških predmetih in smo pripravljeni, da ko nas pokliče Uncle Sam, da gremo nad Nemea, da ga brez vseh težav pobijemo.

Bodem pa rajši začel od začetka, kakšna je bila vožnja.

Vožnja sem je bila zelo prijazna, ker smo se peljali iz Fort Stoum, N. Y. po East River na Pa. depot, Jersey City, N. J. nas je množica navdušeno pozdravila z ameriškim zastavami. Vsaka mala ladjica nam je zaklicala trikrat "živijo", tako se je ponavljalo celo pot. Ko smo prišli na postajo v Jersey City, N. J., je bilo ljudstva, da se je kar trlo. Vsak je hotel izvedeti od kod smo in kam smo namenjeni. Ko smo tam čakali kakih dvajset minut, da so naložili hrano za dvadnevno vožnjo po trenu, je vlak oddrdal proti vroči Georgiji. Med potjo je bilo zopet tako pozdravljanje in na vsaki postaji vse polno ljudi, toda le deklet, žena in priletnih mož; mladeničev sem le malo opazil, ker so se zdeli zelo ponižani; kakor sem od par mož izvedel, si je vsak želel biti med nami. Najbolj mi je pa ostalo v spominu ljudstvo v Gleanville, Tenn. ker je bilo tako velikodušno. Tam smo dobivali vse: cigarete, candy, Ice cream itd.; dekleta so nam celo prinesle lepe šopke; le to je škoda, ker sem jih le bolj malo razumel, ker imajo nekako drugačne naglase kakor pa v N. Y. Ko smo se tako malo posladkali in pogovorili, je zopet vlak oddrdal dalje. Ko smo se drugo jutro prebudili, smo bili že na določenem mestu. Ob 5. zjutraj smo imeli še zajtrk, potem je bilo pa potreba zopet prijeti za

stvari in se postaviti v vrste; nato so prišli častniki ondotne vojašnice, ki so nas desetkrat presteli in razdelili v oddelke, nakar smo odkorakali kake pol milje do zaželjenega cilja. Tam so nas zopet popisali in razdelili po kempah; k sreči sem prišel tudi jaz s svojim prijateljem v jedno stanovanje ter sva sedaj tako skupaj.

Ko sva se prvi večer izprehajala po parku, sva opazila kanone, kipe vojskovodij in napise, ki je vse popisano, kako je bila vzeta ta ali ona postojanka. Ko se pa vrneva nazaj, sem takoj vprašal, kaj pomeni vse to. Nek podčastnik nama je začel pripovedovati celo povest od ameriške civilne vojske, ki je imela tukaj glavno taborišče. Park sam na sebi ni tako lep in zanimiv, pač pa je zanimivo za nas, ker živimo ravno na istem mestu kjer se je že enkrat prelivala kri za ameriško svobodo. Park meri 4 milje na dolgo in 6 milj na široko. Kanoni stoje še ravno na istem mestu, kakor občasno civilne ameriške vojske. Kraj je zelo prijazen in je kakih 7 milj od mesta oddaljen, kamor pa še nisem imel prilichnosti pogledat, ker takoj ko smo prišli sem, nam je bilo naznanjeno, da smo "quarantined", t. j. da ne smemo iti iz svojih barak nikamor drugam, kakor na vezbanje in zopet nazaj. Tako je trajalo kakih deset dni. Ko smo bili po preteku teh dni poklicani v bolnišnico, so nas pregledali in preiskali, ko je bilo vse to gotovo, nam je naš častnik sporočil, da smo sedaj prosti in da gremo lahko zvečer po 6. uri kamor hočemo; tedaj smo začeli od samega veselja peti, tako, da so vsi skupaj leteli in začeli spraševati, kaj se je zgodilo, kar se jim pa nič ne čudim, ker to ni bilo petje, ampak rjovenje.

Ko bom imel prilichnost iti v mesto, bom drugič pa še mesto opisal.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam cele Amerike, posebno pa slovenskim ameriškim vojakom prostovoljem.

Albin Zakrajšek, slov. vojak.
Co. 2. 52nd. Inf. Chickamauga Park Ga.

Op. uredništva.

Hvala za poslani dopis. Zglasite se še kaj. List vam bomo pošiljali na gornji naslov. Sestrski pozdrav.

Albin Zakrajšek, slov. vojak.
Co. 2. 52nd. Inf. Chickamauga Park Ga.

Op. uredništva.

Hvala za poslani dopis. Zglasite se še kaj. List vam bomo pošiljali na gornji naslov. Sestrski pozdrav.

Razmotrivanja za XIII. konvencijo K. S. K. J.

Fleming, Kans.

Cenjeni sobrat urednik:—
Priobčite sledeče moje vrstice v našem glasilu.

Dragi mi člani in članice! Kakor morda vi, tako tudi jaz rad zasledujem članke na tem mestu, ali razmotrivanja; eni člani želijo to, drugi pa zopet ono. Jaz sem takega mnenja, da naj bi se že enkrat nekaj dobrega ukrenilo za naše stare in onemogle člane. Tako plačuje kak član po več let za bolniško podporo in posmrtnino; ali kaj postane z njim, ko je enkrat tak član že star in nesposoben za delo? Ker ni nikakega zasluzka tudi ne more dotičnik plačevati asessmentov; če jih pa ne plačuje, ga pa bacejo iz društva in Jednote. Po mojem mnenju to ni prav; dokler plačuješ si dober, ko pa na starost onemoreš, te pa več ne marajo in mislijo, da si dober samo še za staro šaro. Dokler imaš še kaj centov, te ima vse rado, ko pa postaneš reven, te pa nihče več ne mara in se ne zmeni zate. Zato je pa sedaj zadnji čas, da naj se sedaj nekaj ukrene za stare člane za njih pomoč in podporo, ali naj se mu pa polovico asessmenta (1) ven izplača; kdor bi bil suspendiran, če ne more radi onemoglosti več plačevati, ali če je član že čez deset let, bi se moralo takemu tudi asessment nekaj polajšati; pri nas je pa ravno narobe. Čim dalj časa si član, tem več moraš plačevati; to ni nikakor prav; tak dolgoleten član bi moral manj plačati; ali če bi kateri član odpotoval v staro domovino, da bi se takemu povrnilo nekaj nazaj; takemu članu bi se moralo tri 1/3 tretjine asessmenta ven izplačati, ena četrtnina naj bi pa notri ostala; to bi bilo ravnanje na pravi in pošten način, ne pa ves denar notri držati; denar se težko zasluži. — Glejte gg. delegatje, da kaj o tem ukrenete!

S sestrskimi pozdravi

John Regali

član dr. št. 83.

Chicago, Ill.

Pridno zasledujem na tem mestu nasvete in dopise raznih dopisovalec, ki razmotrivajo razne stvari za prihodnjo konvencijo naše čislane K. S. K. J.; zato želim tudi jaz izraziti svoje mnenje.

Mnogo dopisnikov želi, da bi se pri naši organizaciji upeljala centralizacija bolniške podpore; moje mnenje je, da naj bi se znanprej skrbelo vsako posamezno društvo za bolniško podporo, kakor doslej. Ni še dolgo let nazaj, kar se je uvedlo bolniško podporo pri neki slovenski Jednoti. In kaj je bila posledica temu? Jednota je zgubila par društev in odstopilo je tudi mnogo posameznih članov. Uverjen sem, da ako bi Jednota uvedla tudi bolniško podporo, ne bi zadostovalo nikakor 50c na mesec, kakor plačujemo sedaj v bolniški sklad naših društev; tako bo treba vednih, vednih posebnih naklad, da se pokrije primanjkljaj v centralnem bolniškem skladu. Asessment je itak že dosti visok; sedaj bo pa treba na konvenciji gotovo ta asessment še za nekaj povišati za one člane, ki pojdejo v vojno; tako bodo te posebne naklade spravile naše članstvo v nezadovoljnost. Saj je vendar pri naši Jednoti upeljano, da se lahko vsakdo zavaruje pri Jednoti za onemoglost, ali dolgo trajno bolezen. Kdor se pa noče zavarovati, pa tudi ne plačuje zato nikakih asessmentov, torej tudi zato ne more in ne sme zahtevati nake podpore.

Vzemimo za vzgled velike ameriške podporne organizacije; C. O. F., to je tudi strogo katoliška podporna organizacija, ali bolniške podpore noče nikakor upeljati in tudi ne plačuje nobene podpore za kake operacije. Čemu bi morala ravno naša Jednota imeti ta sklad! Torej mislim jaz, da bi bilo najbolje, ako ostane ta stvar še po starem.

Glede našega glasila opozarjam delegate, da naj ostane isto pri

starem in naj se še dalje tiska tam, kakor se je sedaj tiskalo, namreč v Chicagu. Čital sem, da želijo člani, da bi se glasilo tiskalo pri "A. S." zato ker je to katoliška tiskarna. Skušnja nas uči, koliko smo morali plačevati svoje časno za tiskovine pri "A. S." in kako je šel "A. S." krajevnim društvom svojočasno na roke, da celo ni hotel priobčevati uradnih naznanil in dopisov krajevnih društev. Delegatje zadnje konvencije so že dobro vedeli in znali, čemu so sklenili, da naj opusti naša Jednota "A. S." kot glasilo. Vsakdo se lahko tudi sam prepriča, da je "Narodna Tiskarna" v Chicagu najcenejša tiskarna in da svoje odjemalce pošteno in solidno postreže; v tej tiskarni je tudi dosti vernih katoliških Čehov zaposlenih. Ker je pri našem listu vsled nizke naročnine že itak zguba, moramo paziti in gledati, da je ne bo še več. Bodimo zadovoljni, da smo dobili enkrat lastno glasilo v svoje roke, torej ni treba siliti zopet nazaj.

Čital sem tudi nasvet nekega člana, da naj bi naša Jednota ustanovila svojo lastno tiskarno? Kdo jo bo pa plačal in zdrževal? Taka tiskarna velja od 15 do 20 tisoč dolarjev in ni tako poceni, kot kak star "typewriter". Vzemimo za vzgled naš Jednotin Dom. Koliko tisoč žuljev naših slovenskih trpinov je tam zazidanih in po nepotrebnem potrošenih, in še vedno je pri Domu več stroškov, kot dohodkov. Svetujem delegatom, da se na prih. konvenciji postavi določeno ceno, za koliko naj se Dom proda. Sklenjeno je bilo že na dveh konvencijah, da bi se Dom iznebili in nepotrebnih stroškov, a še vedno ga imamo. To so res čudni sklepi konvencije. Čul sem, da je nek delegat predlagal na zadnji konvenciji, da naj se oni nesrečni Dom da kakega mu jodu, če ni drugače saj za \$50, samo da se ga iznebimo; in takratnemu odboru naj se da zaslužen plačilo, da bo znal, kako se stavijo hiše na stroške drugih žuljev.

Dalje se strinjam s točko, da naj bi znanprej Jednota plačevala vožnjo delegatom, da bi bila tudi manjša društva na konvenciji zastopana. Tudi ženska društva naj bi imela isto pravico na konvenciji, kakor moška, saj morajo plačevati take asesmente, kakor moška društva.

Konvencija naj bi se vršila na vsaka štiri leta. Ker je vedno radi mesta, ali kraja prihodnjega zborovanja dosti besed, bi bilo najbolje, da bi se stavilo na tej konvenciji 3 mesta kot kandidate za konvencijni kraj; nekaj mesecev pred gl. zborovanjem naj bi se pa vršilo splošno glasovanje za zborovalno mesto; katero bi dobilo največ glasov, bi zmagalo.

V glavni odbor naj bi se volilo kolikor mogoče kandidate naše, ali delavske stranke, ne pa preveč "biznesmanov," ali trgovcev: naša organizacija je delavska podporna organizacija.

Kar se tiče mesta pomožnega tajnika v glavnem odboru mislim, da bi se ta urad lahko popolnoma izpuštil. II. tajnik ne naredi ene konvencije do druge niti ene črtice, a vleče vseeno za nič po \$50 na leto; menda za čast, zate ker nič ne dela? Zapisnikarja naj se voli vsakokrat na konvenciji in naj skušajo tudi kaj umestnega usaj pride dosti sposobnih mož na glavno zborovanje.

Delegatje prihodnje konvencije naj skušajo tudi na vsak način ukreniti za pomoč in podpiranje onemoglih članov, da ne bodo prihajali skoro sleherni mesec pranje tako omilovanja vrednih članov za podporo.

K sklepu tega dopisa želim gg. delegatom, da bi delali vsi slično in bratsko v korist in napredek naše sl. Jednote ter v korist posameznih društev. Delujite v slogi, ker v slogi je moč!

S sestrskimi pozdravi do vsega članstva naše Jednote.

Martin Senica, predsednik

društva sv. Štefana številka 1.

Indianapolis, Ind.

Cenjeno uredništvo:—
Tudi jaz se hočem poslužiti razmotrivanja povodom XIII. glav. nega zborovanja naše Jednote.

Prvič moram izreči zaupnico sedanjim gl. uradnikom naše Jednote, ker tako vestno in točno izvršujejo svoje dolžnosti, katere so jim bile naložene. Pa tudi našemu sobratu uredniku glasila kličem: Le tako naprej po začrtani poti; priporočam sobratom dele-

gatom, da mu za nekaj izboljšate plačo, ker tako delo se mora boljše plačati, kakor dosedaj; posebno se pri tej neznosni druginji, ki postane vsled vojne lahko še hujska.

Nekateri dopisniki priporočajo, da bi naj postalo naše glasilo dnevnik; tudi jaz bi si želel kaj takega, ko bi ne premislil stvari bolj natančno. Ne bom sicer bolj na široko razpravljati o tej točki, stavim pri tem samo tri vprašanja: Prvič: Kake naj se dnevnik urejuje v tuj tiskarni? Drugič: Kdo nam more dati zagotovilo, da bo list kot dnevnik obdržal sedanjo smer in obliko s tako lepimi članki in tretjič: Kateri kruh je tako dober, da bi nam vsak dan tako dišal kakor oni, če ga uživamo samo enkrat na teden? Jaz se torej strinjam z našim sobratom podpredsednikom A. Grdinam, da naj ostane glasilo še znanprej tehnik kot dosedaj.

Dalje se tudi strinjam z vsemi mnogobrojnimi dopisniki, ki priporočajo centralizacijo bolniške podpore; tudi tukaj ne bom razpravljati na dolgo in široko, ker to so že drugi sobratje pojasnili zakaj se gre; jaz hočem pri tem navesti samo malo zgodovine o našem društvu, da bodo sobratje delegatje lažje razsodili, če je nam centralizacija bolniške podpore potrebna ali ne! Naše društvo št. 52 je staro sedaj že nad 17 let; pred 7 leti je imelo par članov manj kot dvesto (200) in tudi tedaj bi jim bilo lahko še več, če bi bilo zmagalo društvo tako podporo izplačevati, kakor druga, tukaj obstoječa društva, ki spadata k raznim Jednotam in Zvezam imajo skupni bolniški sklad. Dandanes, ali zdaj pa šteje naše društvo samo še 79 (devet in sedemdeset!) članov in članice. Zakaj je padlo torej število članov tako nizko? Z mirno vestjo lahko trdim, ako bi bili imeli pred 10 leti centralizacijo bolniške podpore tudi v naši Jednoti, bi naše društvo danes lahko štelo že 300 članov, ali pa še več. Kje so sedaj? Kje bodo njihovi potomci? Ne naše društvo, ne naša K. S. K. J. jih ne bo imela nikdar več! Tudi ni upanja, da bi se naše društvo še kdaj povzpelo na sto članov. Morda bodo tem mojim dokazom nekatera društva ugovarjala, da je bila to krivda samega našega društva? Pa dragi mi bratje, temu ni tako. Vsako tako malo društvo kakor je naše, ko bi imelo toliko preskušenj, bi se ne zdržalo, kot se je naše, kajti zaporednih 5 let ni bilo manj kakor 5 do 10 in več zdravniških spričeval na mesec, ali saj toliko enozadrujem. Pred 2 leti smo bili dolžni nad \$180.00 bolnim članom; tedaj šele, se je kriza ustavila, ko nas je že enkrat privedla do skrajnosti. Vse smo izplačali kasneje in tudi onem, ki so bili potem bolni in hvala Bogu, danes imamo nad \$800.00 gotovega denarja v naši blagajni; to kaže, da ni društvena krivda ako imamo sedaj tako malo članov.

Mnogo bi moral še pisati, da bi vse pojasnil, toda za enkrat naj to zadostuje. Pri tej priliki kličem tudi jaz z dopisnikom društva št. 5: Sobratje! Enajsta ura nam že bide. Poslušajte glas malih društev, ker z malega raste veliko!

Dalje tudi jaz podpiram predlog našega sobr. urednika, da bi Jednota plačevala vsaj vožne stroške delegatom za konvencijo. Gotovo bodo nekateri tudi temu nasprotovali: Zakaj toliko stroškov nalagati na rame Jednote; jaz rečem zato, ker imajo tudi to celo večje, kakor velika društva. Tukaj v Indianapolisu imamo mala društva velike izkušnje in mo 3 društva spadajoča h K. S. K. J. in niti eno društvo ne pošlje dva delegata na konvencijo; dva društva ga tudi še nikdar nista naravnost poslala; dajte torej tudi malim društvom priliko, da povzdignejo svoj glas v konvenciji dvorani ob 25. letnici obstanka Jednote.

Jaz dalje ne odobravam predloga, da naj bi se konvencija vršila na 4 ali 5 let, posebno še sedaj ne — v tako negotovih časih, ker nihče ne ve, kaj nam lahko prinese prihodnost. Jaz mislim, ako bodo mogli delegatje urediti pravila za določeno 3 leta, da bodo odgovarjala sedanjemu času, bodo rešili s tem častno svojo nalogo, za katero bodo poslani.

Kar se tiče operacij bi jaz rekel, da je res treba nekaj preurediti, kajti sedaj se plačuje samo za 3 različne operacije in sicer samo v trebušni votlini, za kakšno zdravljenost kost pa nič, ki je dostikrat bolj nevarna kakor one, za katere se plačuje. Toda treba je pri tem natančno določiti vrsto bolnišnih operacij, kajda ravno se plačuje podporo; ne, da bi član zahteval operacijsko podporo, ako mu je zdravnik snel noht a prsta, ali kaj sličnega; jaz priporočam operacijske podpore samo za resne poškodbe.

Nadalje, ako hočemo varovati našo Jednotino blagajno v vseh skladih, potem moramo odobriti točko starih pravil, ki se nanaša na vojaško službo in v novih slučajih, kateri gre prostovoljno in oni, ki je prisiljen iti. Zakaj? Zato ker sta oba jednako pošteno plačevala svoje asesmente in tudi ko gresta v vojaško službo, gresta oba k jednako nevarnem delu; pa tudi vlada Združenih držav bo za prvega in za drugega jednako skrbel. Nekaj pa se pri tem lahko olajša, n. pr., da bi oni, ki se povrnejo iz vojne domov — plačevali svoj stari, ali prvi asessment, toda treba je določiti gotov čas: samo en mesec, ko enkrat doma.

Še enkrat vas prosim gg. delegatje in to je, da pritrjuje zvežite rok bodočim uradnikom, kajti dolga so tri leta in čas se lahko hitro izpremeni, na kar je treba misliti.

Upam, torej in prosim še druge sobrate, da naj se o teh točkah še na tem mestu oglašijo, ker čas do konvencije se vedno krajša. Jaz sem prepričan, da bodo delegatje uslišali naše prošnje in glas ter istega vpoštevali.

Končno pozdravljam še vse sobrate delegate in gl. uradnike in jim želim uspeha pri tako težkem in odgovornem delu!

Jakob Stergar,
17letni član društva št. 52 in ustanovnik tega društva.

Kansas City, Kans.
Dolovite mi g. urednik, da tudi jaz zopet enkrat poprosim za mali prostorček v Vašem cenjenem listu. Kot članica naše slavne Jednote, hočem najpoprej poročati, da tukaj prav lepo napredujemo na društvenem polju. Tudi naše mlado društvo "Brezmadežnega Spočetja M. D." prav dobro napreduje in skrbno deluje na podlagi sloge in zastopnosti med članicami za telesni blagor naših članic. Zato pa tudi vedno bolj napreduje v številu članstva in obeta postati prav močna veja naše skrbne matere K. S. K. Jednote. Boriti se je imelo posebno v začetku z raznovrstnimi nasprotniki, a vendar je zmagalo vse ovire in bo upam, zmagalo še za naprej. Zato pa, drage sestre, le v slogi bomo postale močne v zastopnosti pa bomo zadobile ugled.

Zdaj pa naj opišem še nekaj želj, ki jih imam jaz in celo naše društvo in želim, da bi se jih vpoštevalo na prihodnji konvenciji. Prosim našega delegata Rev. A. Leskoviča, da jih upošteva na konvenciji in pripomre, da se ena ali druga uresniči.

Pred vsem želim jaz in celo naše društvo, da ostane naša slavna Jednota še nadalje na verski, katoliški podlagi. Verni katoliški možje so jo ustanovili, verni, katoliški možje so ji pomagali do procvita in ugleda, in ravno taki možje so delali leta in leta v njen prosep in zdaj bi naj to Jednoto dobili maloverni ali brezverni ljudje v roke? Ne in ne, to bi bilo sramotno za nas vse in nevaležnost nasproti vernim, katoliškim možem, ki so jo ustanovili K. S. K. Jednoto in že toliko dobrega storili za njo. Dragi delegatje! Varujte sv. vero med člani naše Jednote!

Drugo kar želim jaz in naše društvo je, da ostane Glasilo Jednote še za naprej tehnik, kakor do zdaj; je že res, da bi vsak rad večkrat na teden bral novice iz raznih krajev, pa pomisliti je treba, da imamo člani že tako dosti raznovrstnih dokladov čez mero, katere bi se še pomnožile, ako bi list izhajal večkrat na teden, kar bi posebno bolj ubožni člani težko obdržali.

Nadalje želimo in prosimo vse cenjene delegate, da delujejo na to, da dobimo tudi ženske pravice same zastopati naša društva na konvenciji. Saj vendar tudi žene plačujemo istotako asesment kakor možiki in vse druge doklade, kakor zahteva Jednota. Gotovo sem prepričan, da bi marsikateri žena boljše zastopala društvo na konvenciji, kakor pa marsikateri mož, ki se ne upa oglašiti, kadar je potreba. Ako dobimo to pravico, bomo še raje skrbele za procvit Jednote.

Da bi pa lahko vsako društvo lahko poslalo delegata, oziroma delegatino na konvencijo, bi naj tudi Jednota skrbelo s tem, da bi ona sama plačevala vožne stroške delegatom. Na ta način bi bila lahko zastopana na konvenciji vsa, torej tudi mala društva in le na ta način bi se lahko slišalo mnenja vseh članov in članic in bi se lahko na podlagi splošnega mnenja kaj koristnega ukrenilo. Na ta način bi se lahko več važnih rešil bolj temeljito in bolj naglo rešilo; potem bi zadostovala konvencija vsaka štiri leta.

Dobro bi bilo na dalje, da bi se operacijska podpora zvišala od \$50.00 na \$100.00, ker se operacije vedno dražje in \$50.00 dostikrat niti za zdravnika ne zadostuje.

Dalje mislim, da bi bilo zelo koristno, da se tudi pri naz upelje centralizacija bolniške podpore, ker bi bilo z njo pomagano tudi majhnim društvom, ki so brez lastne krivde dostikrat v veliki revščini zaradi mnogih bolnikov svojega društva. S tem bi bilo pomagano društvom, a tudi članstvo društev bi narasčalo, ker bi bili člani zagotovljeni, da dobijo podporo točno in o pravem času; pa ne, kakor zdaj pri revnejših društvih, ko morajo bolniki čakati na podporo tedne in tedne in še v časih je sploh nemogoče podporo dobiti.

Pa naj končam za danes, gotovo se Vam g. urednik že preveč zli mojega pisanja; pa rada bi pač povedala svoje želje in želje našega društva vsem cenjenim delegatom, da jih presojajo ob konvenciji.

K sklepu pošiljam vsem članom in članicam slavne naše Jednote iskrene pozdrave.

Paulina Derganc, tajnica.

Omaha, Neb.
Namenil sem se tudi jaz kakor več drugih izraziti svoje mnenje v prid K. S. K. J. oziroma njenemu članstvu.

Preden pa tukaj povem, kar sem se namenil in mislim, da bi bilo v resnici v prid Jednote, prosim gospoda urednika, da se naj nikar ne vrti v moj dopis oziroma v predloge, kakor vidim se to godi v več dopisih razmotrivanja. Predlogi in razmotrivanja bi morala biti natisnjena kakor so od pisca poslana brez opazke za vsako drugo besedo.

Sedaj pa k stvari! Kakor vidim iz dopisov so člani K. S. K. J. jako različnega mnenja. Jaz ne bom tukaj razlagal s katerim se strinjam s katerim se pa ne; jaz bom samo povedal, kar je moje mnenje, da bi bilo boljše če bi se tako naredilo.

1. Bolniška podpora naj se popolnoma pusti tako, kot je sedaj; tisti, ki bi radi vpeljali takozvano centralizacijo bolniške podpore v K. S. K. J. lahko brez strahu rečem iz moje lastne izkušnje, da niso za napredek Jednote, nego vse kaj drugega; čemu siliti člane v kar jih ni volja! Sedaj imate lepo priliko po sedanjih pravilih se zavarovati za vse, kar hočete; pomislite malo: za 75 centov na mesec nikakor ne morete dobiti 1.00 na dan podpore; potem br. glavni tajnik ima že sedaj preveč dela za to plačo, katero dobiva, ker kakor je razvidno iz uradnih naznanil mu vedno delo zaostaja; sedaj pa še bolniška podpora cellega članstva K. S. K. J. na rame glavnega tajnika! Ne bo zadosti še 50 dolarjev mesečno k sedanji njegovi plači; potem pride glavni predsednik; seveda on bi tudi imel s tem več dela; kaj potem kaj drugega, kakor plačati po delu; več imaš dela, večjo plačo moraš dobiti.

Sedaj pa, od kod bo vse to plačano? Se ve od članov samih; poleg vseh teh dokladov bodo člani zmožni drževati še svojo društveno blagajno? Jaz pravim iz lastne izkušnje, da ne; to je, društvena blagajna bo nazadovala, društveni člani bodo zgubili vse veselje do društva; ne bodo prihajali na seje; vsak pravi; po kaj čem hoditi na seje, društvo nima nič, Jednota nam je vzela blagajno, zdaj pa pošlje kolektorja ali pa naj plačajo društvene uradniki mi jih ne moremo plačati, zastonj pa nihče ni dolžan delati; k temu še samo to, jaz sem član majhnega društva.

2.) Da naj ostane "Glasilo" tehnik kot sedaj in da bi se tiškalo v slovenski katoliški tiskarni ne v Narodni bodi si že čiška ali kranjsko slovenska, ker vsi dobro vemo kaj beseda "Narodni-a" pomeni za nas katoličane.

na. Zakaj bi se ne tiškalo glasilo Jednote tam, kjer je glavni urad Jednote in čemu vsi ti boga potrebni stroški? te stvari bi morali delegatje na prihodnjem zborovanju temeljito preiskati in preurediti in ne pustiti stvari le par osebam v rokah; to se tiče cellega članstva, torej bi se moralo na zborovanju tudi vse urediti.

3.) Glavna zborovanja naj bi se vršila vsako četrto, ali peto leto in to v mestu, kjer je Jednotin dom ali glavni urad. Čemu delati brezpotrebne stroške? Vsako tretje leto prevažati knjige iz enega mesta v drugo; v slučaju pa, da bi bilo treba predelati kako točko v pravilih ali kaj sličnega, ali se ne bi to lahko naredilo potem splošnega glasovanja? saj imamo svoje glasilo; jaz mislim, da to nas ne bi toliko stalo kot pa glavna zborovanja.

4.) Delegatje za na glavna zborovanja naj bi plačala Jednota, tako da bi bila lahko vsa društva na glavnih zborovanjih zastopana. To so moji predlogi za katere mislim ako bi se vpeljali v pravila naše slavne K. S. K. J. bi ne bilo v škodo ampak v napredek.

Seveda marsikateri je drugih pnenj, tistih pa jaz nikakor nisem mislil s tem žaliti; vsak ima druge razsodke.

Želim slavnemu 13. zboru K. S. K. J. največ uspeha pri njegovem težavnem delu in ostajam s pozdravom Vaš 12. letni sobrat in član K. S. K. Jednote.

Anton Krašovec.

Franklin, Kans.

Cenjeno uredništvo:
Tudi jaz se hočem oglašiti s par nasveti v našem Jednotinem glasilu, preden se začne 13. glavno zborovanje ali konvencija.

Torej, jaz se strinjam z vsemi dopisniki, ki so za centralizacijo bolniške podpore, ker do tega mora enkrat priti, prej ali slej, če hočemo iti z duhom časa naprej. In če bi naša Jednota imela centralizacijo bolniške podpore že prej ali saj že od zadnje konvencije, bi bila naša K. S. K. Jednota še bolj na trdni podlagi kakor pa je v resnici danes. Pa zakaj, to pojasniti je lahko vsakemu, ki je že večletni član naše Jednote ali kake druge organizacije. Manjše društvo ne more dati iste bolniške podpore članom kakor pa večje društvo; posebno pa v suhih državah, kjer se ne morejo poljubno prirejati veselice; veselice so pa glavni vir dohodkov društvene blagajne.

Če ta konvencija ne sprejme centralizacije, potem bo marsikateri član primoran si poiskati drugo Jednoto ali organizacijo, ki daje boljše ugodnosti članom v slučaju bolezni kakor pa naša K. S. K. Jednota.

Nadalje imamo tudi po mojem mnenju preveč gl. uradnikov. III. predsednik naj odpade in naj bo samo glavni in drugi glavni predsednik oziroma podpredsednik. Drugič: Pravni odbor naj popolnoma odpade. S tem si Jednota lahko prihrani nekaj dolarjev na leto. Tretjič: Glasilo naj bo tehnik kot do sedaj in naj ga dobiva vsak član in članica kot dosedaj, če ne, glasilo ne more izhajati.

Četrtič: Konvencija naj se vrši vsaka štiri leta.

Petič: Delegata naj bi plačala Jednota oziroma vožne stroške za konvencijo in nazaj. Na dalje naj bi bilo opravičeno vsako društvo poslati enega delegata in ne več kot pa dva delegata in sicer enega plača Jednota, drugega pa samo društvo. Bolniške podpore naj bi se plačalo po en dolar na dan ali sedem dolarjev na teden. Asesment naj bi bil 75—80centov za bolniški sklad; vstopnina naj bi bila po \$2.00 in 30 dni naj ne bi začela Jednota plačevati bolniške podpore, ko se enkrat vpelje centralizacija, toliko časa naj bi vsako društvo skrbelo za svoje člane, namreč še en mesec.

Torej cenjeni delegatje 13. konvencije! delujte v prid članstva in Jednote in bodite nepristranski v vseh ozirih.

Nadalje moram še omeniti, ko je g. Burger slučajno naletel v Trstu na deset slovenskih fantov in ko se je eden izmed njih izrazil, da bo dobival bolniško podporo, čeravno je zdrav. Torej g. Burger, pa niste pomislili, da ameriške Jednote ali organizacije ne plačujejo bolniške podpore takim članom, ki odpotujejo v staro domovino. Če pa slučajno katera izmed ameriških organizacij plačuje bolniško podporo takim, ki grejo v inozemstvo, se pa pri naši K.

S. K. J. to lahko prepreči, da ne dobi tak član bolniške podpore; torej ni moj namen žaliti g. Burgerja, pač pa mu zadevo pojasniti.

Torej le brez skrbi. Na dan s centralizacijo pri naši K. S. K. J. Pozdrav vsem članom in članicam naše K. S. K. Jednote

Gasper Leskovita,
enajstletni član K. S. K. J.

Chicago, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:
Pray z veseljem prebiram dopise na tem mestu, tikajoče se prihodnje konvencije naše Jednote. Najbolj me to zanima, če bomo res katerikrat pri K. S. K. J. postali sobratje z dušo in telesom, ker dosedaj smo Jednotini bratje z dušo in društveni bratje s telesom, ker Jednota skrbi samo za po smrti, a društvo pa za življenje. Ali bi ne bilo prav in dosti bolje, da bi naša Jednota skrbelo za svoje člane tudi za časa njih življenja in sicer s tem, da bi jim plačevala bolniško podporo.

Cenjeni delegatje! Ne ustrašite se preveč te točke, poskusite za enkrat z upeljavo bolniške centralizacije. Ako bi se morda ista slabost obnesla, saj se lahko stvar zopet na kaki drugi konvenciji ovreže in gre zopet tako rakovo pot nazaj. Jaz sem pa trdno uverjen, da tega ne bo treba delati, ker svet se naprej suče, ne pa nazaj.

Tudi jaz bi rad izrazil glede pisarnika in debatiranja na konvenciji. Ker imamo sedaj svoje lastno glasilo, naj bi se porabilo isti teden čeprav na 8 straneh za obširno poročilo XIII. konvencije; tako da bi bile debate, predlogi in imena govornikov označena v zapisniku; mi bomo zelo radovedni, kako se vrši konvencija, ter bomo tako poročilo z veseljem prečitali in nam ne bo treba potem delegatov vpraševati, kako in kaj. Pri tem bi svetoval delegatom, da naj takoj prvi dan določijo in sprejmejo točko glede dnevnega reda konvencije, da naj nihče pri predlogih in debatah o tej, ali oni stvari ne govori več kakor pet minut, tako, kakor je n. pr. v senatski zbornici. S tem se dosti denarja prihrani Jednoti in krajevnim društvom. O ene in isti stvari je povsem nepotrebno, da debatira in govori kak delegat po cele pol ure in še več; z jednatimi, premišljenimi besedami se da celo stvar tudi v minutah povedati, ne pa po celo uro morda prazno slamo mlatiti. To je moj nasvet, katerega ni še nihče izmed gg. dopisnikov do sedaj omenil na tem mestu.

Ker grem z duhom časa naprej, mislim, da bo prišlo tudi pri naši Jednoti enkrat do tega, da bodo tudi članice, ali naše sestre povsem enakopravne kot moški. Ker plačujejo enake asesmente kot moški, čemu nimajo pravice, da bi hodile tudi same na konvencijo? Le vprašajte delegate ženskih društev, kaj so jim ženske naročile, kako iskreno želijo, da bi se XIV. konvencije tudi ženske delegatje udeležile. Med ženskami je tudi dosti sposobnih govornic in pa izkušnenih članic. Pomislite, da ne bo ta točka Jednoti prav nič škodovala, pač pa veliko koristila, ako daste ženskim društvom popolno enakopravnost.

S sobraskim pozdravom
John Jurečič,
čl. dr. št. 1. Chicago, Ill.

Pisemska cenzura pri četah.

Psihološka črtica.

Spisal nadporočnik Franc G—k.

Kakor znano mora vsak vojak na bojnem polju vse kar piše predložiti cenzuri, t. j. vsako pismo in vsaka dopisnica se pregleda pri stotnji in če ni ničesar spodbudljivega, kar bi nasprotovalo državnim oziroma vojaškim koristim, se njegova korespondenca šele pošlje naprej, kjer se pa potem še tudi večkrat prebere in cenzurira.

Vendar prva in najvažnejša cenzura se vrši pri stotnji. Tu pregleda stotnijski poveljnik ali pa v to določeni častnik vso korespondenco vojakov. Kjer pa pripada pri polku moštvo več narodnostim, se mora cenzura vršiti večinoma po več častnikih, tako da eden cenzurira slovensko, drugi nemško, tretji laško, četrti hrvaško itd. korespondenco. Ker je cenzura jako zamudno delo, mora biti vsako pisanje jasno in razločno, ter mora biti pisano sploh čitljivo, t. j. ne sme biti šifrirano ali stenografirano.

Vendar to le mimogrede omenjeno! Cisto naravno in previdno, da je cenzura vpeljana iz državnih in pa vojaško-tehničnih ozirrov. Kam pa pridemo, če bi vsak lahko pisaril domov ime kraja, kjer se nahaja. Svojezi njegovi, ki vedo, pri kakem krdelu se nahaja, bi bili na ta način čisto jasno o premikanju tega krdelo obveščeni. To bi še ne bilo tako hudo, ali sedaj pride drugi, ki je pri drugem krdelu, piše isto svojem domov, tako pride tretji, ki je zopet pri drugem krdelu, in tako bi bili v zaledju kmalu o konstelaciji in premikanju vseh krdel in čet obveščeni. Kako nevarno bi to bilo, se vidi najbolje iz žalostnega dejstva, da brezčasni in brezsrčni škodljivci ne manjka, ki skušajo take stvari sovražniku izdati.

Iste važnosti so podatki o stanju, prehrani, zdravju krdel in čet itd., ki se potem korespondenca lahko razširja.

Poleg navedenega se mi pa zdi cenzura še iz drugega, to je psihološkega stališča jako važna.

Stotnijski poveljnik in njegovi častniki morajo poznati dušo vsakega vojaka. Že ko bi tega ne zahtevali vojaški predpisi, bi moral vsak častnik vedeti dobre in slabe strani, izobrazbo, stan itd. podrejenega mu moštva. Stotnja šteje obično 250 mož. Sedaj si pa človek predstavlja mučno stališče častnika, ki se trudi spoznati 250 ljudi, posebno pa še, ko se v vojskem času moštvo tako menja. Komaj, recimo, si ga spoznal, že ti odleti od stotnije, zbolji, je ranjen itd. in na njegovo mesto pride drugi. In vendar mora predstojnik poznati v dušo vsakega vojaka, če mu hoče biti pravičen sodnik. Kako naj sodi inteligentnega človeka dejanje ali neizobraženega, morda oba enako? Bode-li strog sodnik onemu, ki mu je iz prirojene brbljivosti odgovarjal in se mu na ta način zoperstavil, ali pa onemu, ki se mu je premisljeno uprl? Ali ne bo milostnejši sodil pregreška vojaka, ki ljubi svojo družinico, svojo ženo, svoje starše, kakor pa onega, ki je ne-hvaležen sin, brat in mož? In kdo mu vse to pove? Kje vse to?

V pismih vojakovih!
Tu je odkrita njegova duša, tu njegov značaj, njegove dobre in slabe lastnosti. V pismih, ki jih piše ženi, spoznaš, ali jo ljubi in je li zvest, ljubi li deco ali starše. V pismih se zreali višek njegove inteligence in izobrazbe. Pisma ti odkrijejo, če je propal ali dober človek. Ona ti tudi povedo, kake posebnosti in lastnosti ima. Nikdar človek, če se tako premisljeno piše, ne more zatajiti svoje posebnosti.

Interesantno je bilo zame vedno, kadar sem cenzuriral pisma moštva, razbrati ideje, katere so prevevale enega ali drugega.

Opazil sem, da imajo poleg malenkostnih diferenc vendar enake želje in misli, brez razlike stanu in inteligence.

Poglavitna želja jim je hrepence po domu, družini in domovini. Kdo že ne bi tudi vendar po tolikih mesecih rad videl svoje deee, žene in domače zemlje! "Tudjincu, širomaku, tuja zemlja tudja," pravi Preradovičev "Putnik," in mi, ko smo bili toliko časa od doma, putniki drugje. To bi bile solze radosti in veselja — zopet doma!

Druga velika misel, ki vse navdaja, je skrb za obstanek. Kakšna bo letina, kaj bo primanjkovalo delavcev, kaj bo z živino, ali bo dosti žita, stajje itd., to so stalne skrbi v pismih vojakov, in slednje materialne misli morda nadvladujejo celo vsa srčna čustva. Kdo se bo tudi čudil!

Malo imamo Slovenci analfabetov, in revež je tisti, kdor ne zna samo pisati. Lahkoten val je, bur-na reka življenja ga buta ob stene življenja, kamor hoče. Revež si mora dopasti, da drugi pišejo zanj, včasih morda, kar sami hočejo!

"Slovenec."

Izid stavk leta 1916.
Leta 1916 je bilo v Združenih državah 1789 stavk; izid istih je bil sledeči: 471 stavk je bilo popolnoma zgubljenih, ker so v istih zmagali gospodarji, ali delodajalci; v 706 slučajih stavk so popolnoma zmagali delavci; 70 stavk se je rešilo s arbitracijo in 542 potom kompromisa.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. julija 1917 skupna izplačana podpora

\$1,274,536.79

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 South Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. St. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38 — 10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

Z asesmentom štev. 8—17, za mesec avgust 1917, naložena je posebna naklada 50c na vsakega člana in članico zavarovan(o) proti boleznim. Ta asesment ali doklado plačajo le člani in članice zavarovani(ne) proti boleznim pri Jednoti.

Cenjene uradnike (ice) krajevnih društev se tem potom prosi, da to vpoštevajo in kolektajo od prizadetih članov in članic gori razpisani asesment.

NAZNANILO ASESMENTA ŠTEV. 8-17, ZA MESEC AVGUST 1917.

Imena umrlih članov in članic.

13121 George Rovtar, star 27 let, član dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., umrl 4. julija 1917. Vzrok smrti: Hrbtenične bolezni. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 13. avgusta 1908. R. 18.

2863 Marjeta Kobav, stara 48 let, članica dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., umrla 3. julija 1917. Vzrok smrti: Vodenica. Zavarovana za \$1,000.00. Pristopila k Jednoti 27. septembra 1906. R. 37.

5920 Valentin Tomas, star 41 let, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 13. junija 1917. Vzrok smrti: Operacija na slepiču. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 9. avgusta 1903. R. 32.

17978 Frank Krese, star 49 let, član dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., umrl 10. junija 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 17. dec. 1911. R. 44.

2899 Štefan Čurila, star 55 let, član dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., umrl 2. junija 1917. Vzrok smrti: Jeterna bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 17. januarja 1901. R. 39.

17689 Frank Demšar, star 31 let, član dr. sv. Vida 25, Cleveland, O., umrl 9. junija 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 6. avgusta 1911. R. 24.

1393 Florijan Zajmec, star 60 let, član dr. sv. Vida, Cleveland Ohio, umrl 10. junija 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 13. julija 1896. R. 39.

2038 Josip Anisk, star 43 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrl 15. maja 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 3. julija 1900. R. 26.

9447 Nikolaj Prokselj, star 45 let, član dr. sv. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 14. junija 1917. Vzrok smrti: Vročinska bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 29. marca 1906. R. 34.

20767 Maksimilijan Šeršen, star 19 let, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, umrl 21. junija 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 14. marca 1915. R. 17.

12633 Peter Staresinič, star 28 let, član dr. sv. Jurija 64, Etna, Pa., umrl 26. junija 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 18. dec. 1907. R. 18.

15732 Anton Kumer, star 31 let, član dr. sv. Marije Vnebovzete 77, Forest City, Pa., umrl 21. junija 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavar. za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 9. jan. 1910. R. 24.

3548 Marija Suchin, stara 27 let, članica dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., umrla 8. julija 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavar. za \$1,000.00. Pristopila k Jednoti 5. februarja 1908. R. 18.

4437 Jožefa Simončič, stara 34 let, članica dr. sv. Ane, 123, Bridgeport, Ohio, umrla 28. junija 1917. Vzrok smrti: Rak na želodcu in žolcu. Zavarovana za \$1,000.00. Pristopila k Jednoti 20. februarja 1910. R. 27.

7387 Anton Oplotnik, star 35 let, član dr. sv. Roka 132, Frontenac, Kans., umrl 16. junija 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 10. nov. 1904. R. 24.

4332 Jakob Žovne, star 51 let, član dr. sv. Cirila in Metoda 144, Sheboygan, Wis., umrl 19. maja 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 4. avg. 1902. R. 36.

20413 Mile Sertič, star 26 let, član dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., umrl 27. maja 1917. Vzrok smrti: Ustreljen. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 2. julija 1914. R. 23.

20471 Josip Simončič, star 30 let, član dr. Marije Majnika 154, Peoria, Ill., umrl 17. junija 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1,000.00. Pristopil k Jednoti 15. sept. 1914. R. 27.

Imena poškodovanih in operiranih članov.

13726 Alojzij Videc, član dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., operiran 23. aprila 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

960 Frančiška Lauše, članica dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio; operirana 10. junija 1917. Opravičena do podpore \$50.00.

4990 Marija Mihalič, članica dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa. Poškodovana 29. junija 1917. Opravičena do podpore za izgubo levega očesa. \$250.00.

9122 Frank Klemencič, član dr. sv. Cirila in Metoda 45, East Helena, Mont., operiran 17. maja 1917. Opravičen do podpore \$50.

17069 Jakob Lagina, član dr. sv. Petra in Pavla 51, Iron Mt., Mich., operiran 7. junija 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

18131 Josip Logar, član dr. sv. Barbare 74, Springfield, Ill., operiran 5. maja 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

2987 Marija Stasič, članica dr. sv. Ane 105, New York, N. Y., operirana 26. maja 1917. Opravičena do podpore \$50.00.

5355 Ana Kolenc, članica dr. sv. Genovefe 108, Joliet, Ill., operirana 9. maja 1917. Opravičena do podpore \$50.00.

5149 Elizabeta Grahek, članica dr. sv. Genovefe 108, Joliet, Ill., operirana 7. aprila 1917. Opravičena do podpore \$50.00.

21796 Anton Pesut, član dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., operiran 19. februarja 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

Otroški oddelek.

1924 Ana Mihalič, stara 2 leti, 9 mesecev in 18 dni. članica dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopila v otroški oddelek 14. januarja 1917. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, katere svota je bila njenim starišem nakazana v izplačilo dne 18. julija 1917.

Kakor je bilo že poročano, prične se prihodnje glavno zborovanje K. S. K. Jednote dne 20. avg. 1917 v Eveleth, Minnesota. Konvencija se otvori točno ob deveti uri dopoldne omenjenega dne in sicer v takojmenovani dvorani "EVELETH AUDITORIUM", ki se nahaja na Jackson cesti med Grant in Adams Avenues.

Cenjene gg. zborovalce se tem potom obvešča, da se odpeljemo na soboto, dne 18. avg. popoldne ob 5 uri in 30 minut iz Grand Central železniške postaje, ki se nahaja med peto Avenue in Harrison ceste, Chicago, Illinois, po Soo Line železnici v Duluth, Minn., in iz Dulutha bodemo odpotovali ob 3:50 popoldne po Duluth Missabe and Northern železnici in dospemo v Eveleth okrog 6.40 zvečer.

Ker bodemo v Duluthu ravno v nedeljo zjutraj in ker bode dovolj časa, bode č. g. duh. vodja Jednote oskrbel, da se tamkaj skupno udeležimo sv. maše. Po sv. maši si ogledamo mesto Duluth in ko pride čas, se odpeljemo proti Evelethu.

Vsi gg. delegatje, ki morajo potovati skozi Chicago, Ill., se prosijo, da odpotujejo pravočasno od doma, tako, da bodemo skupaj odpotovali iz Chicago. Iz Chicago do Dulutha bodemo imeli posebne (special) železniške vozove. Radi tega je železi, da se vsi skupaj pravočasno snidemo na zgoraj omenjeni postaji.

Gg. delegatje iz Waukegan, Ill. se prosijo, da se nam pridružijo takoj v Chicago; oni — iz Milwaukee, Wis. na Rugby Junction in iz Sheboygan, Wis. na Fond Du Lac.

Delegatje iz Michigana in oni, ki ne bodo potovali skozi Chicago, marveč bodo šli naravnost v St. Paul, Minn. se nam pridružijo v St. Paul ali v Duluthu.

Gg. delegatje, ki bodo potovali skozi Chicago, naj si kupijo vožne listke do Duluth, Minn. in nazaj. Vsakteri naj zahteva listek in sicer: To Duluth, Minn. via Soo Line from Chicago to Duluth and return.

Kolikor sem zamogel poizvedeti pride vožnja cenejši, če se kupi vožni listek za tja in nazaj in sicer stane tak listek \$22.20, postelja v spalnem kupeju velja za 1 vožnjo: zgornja \$2.00, spodnja pa \$2.50.

Koliko stane vožnja iz drugih krajev do Dulutha, bom naznanil v eni prihodnjih števil glasila.

Vsem onim, ki bi hoteli ali ki bodo poslali kako brzojavko na konvencijo naj se poslužujejo sledečega naslova:

Convention K. S. K. J., Auditorium Hall, Eveleth, Minn.

IMENA DO SEDAJ NAZNANJENIH DELEGATOV ZA XIII. KONVENCIJO K. S. K. JEDNOTE.

Dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill.: Frank Banich, Frank Mravlja, John Zvezich, Frank Retel. 4

Dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill.: John A. Težak, George Stonich, Frank Hočevar, Anton Golobič, Anton Fritz. 5

Dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill.: Anton Nemanich st., John Pezdire. 2

Dr. sv. Cirila in Metoda 4, Tower, Minn.: George Nemanich. 1

Dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill.: Josip Gende. 1

Dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo.: Math. Novak, Peter Čulig, Math Jerman, John Germ in Frank Boje. 5

Dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill.: Martin Kambič. 1

Dr. sv. Jan. Krstn. 11, Aurora, Ill.: Martin Zelenšek. 1

Dr. sv. Jan. Krstnika 13, Biwabik, Minn.: Math. R. Tometz. 1

Dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa.: Math. Klarich. 1

Dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn.: Matt. Prijanovic, Math. Kostajnsšek. 2

Dr. sv. Jan. Krstnika 20, Ironwood, Mich.: Mihael Maurin. 1

Dr. sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio.: Andrej Hočevar. 1

Dr. sv. Vida 25, Cleveland, O.: Jernej Knaus, John Žuljič, Dr. J. M. Seliškar, Anton Sterniša. 4

Dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill.: Josip Legan, Martin Težak, John Lekan, Mihael Wardjan. 4

Dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich.: Paul K. Madronich, Mihael Majerle. 2

Dr. Marije Devic 33, Pittsburgh, Pa.: Josip Pavlakovič. 1

Dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans.: John Bižal. 1

Dr. sv. Barbare 40, Hibbing, Minn.: Jakob Gerzin, Marko Marolt. 2

Dr. sv. Jožefa 41, Pittsburgh, Pa.: Ignac Podvasnik. 1

Dr. sv. Jožefa 43, Anaconda, Mont.: Frank Petelin. 1

Dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill.: R. F. Kompare. 1

Dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill.: Martin Nemanich. 1

Dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa.: Jurij Greguraš, John Mravintz, Frank Trempush. 3

Dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill.: Frank Opeka, Frank Jerina. 2

Dr. sv. Sreca Jezusovega 54, Chisholm, Minn.: Martin Zalar. 1

Dr. sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y.: Anton Bugar, Rev. Kazimir Zakrajšek. 2

Dr. sv. Jožefa 58, Irwin, Pa.: John Prostor. 1

Dr. sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn.: Martin Shukle, Ivan Primožič. 2

Dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio: John Jerman. 1

Dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, Frank Jernejčič. 1

Dr. sv. Jan. Evangelista 65, Milwaukee, Wis. Math Ferko. 1

Dr. sv. Antona Pad. 72, Ely, Minn.: Frank Viranth, John Otrin. 2

Dr. sv. Barbare 74, Springfield, Ill.: Josip Zupančič. 1

Dr. Vitezi sv. Martina 75, La Salle, Ill.: Frank Gergovich. 1

Dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill.: Ivan Zupan, Leon Mladič. 2

Dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa.: Viljem Tomček. 1

Dr. sv. Sreca Marije 86, Rocksprings, Wyo.: Rev. Anton Shiffrer. 1

Dr. sv. Antona Pad. 87, Joliet, Ill.: Anton Kočevar, Jožef Horvat. 2

Dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn.: Math Knaus, Peter Staudohar. 1

Dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa.: Jakob Brule. 1

Dr. sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill.: Josip Kuhar. 1

Dr. sv. Jurija 100, Sunnyside, Utah, Matija Pogorelec. 1

Dr. sv. Cirila in Metoda 101, Lorain, Ohio, Louis Balant. 1

Dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis.: Peter Fortun. 1

Dr. sv. Genovefe 108, Joliet, Ill. John Grayhack, ml., Fr. Nemanich. 2

Dr. sv. Jožefa 112, Ely, Minn.: Štefan Banovec. 1

Dr. Mar. Rož. Venca 131, Aurora, Minn.: Fr. Miklič, John Roblek. 2

Dr. sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn.: Leo Kukar. 1

Dr. sv. Družine 136, Willard, Wis.: Josip Pekolj. 1

Dr. sv. Janeza Krstnika 143, Joliet, Ill.: Rev. John Plevnik. 1

Dr. sv. Cirila in Metoda 144, Sheboygan, Wis.: Frank Kovačič. 1

Dr. sv. Jožefa 146, Cleveland, Ohio: Josip Lekan. 1

Dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn. Rev. M. J. Golob. 1

Dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., Ivan Kralj. 1

Dr. Marije Majnika 154, Peoria, Ill.: Josip Kuhel. 1

Dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn.: Jakob Petrič. 1

Dr. sv. Cir. & Met. 161, Gilbert, Minn.: Josip Korošec. 1

Dr. Marije Pomagaj 164, Eveleth, Minn.: Rev. Anton Leskovec. 1

Skupno število do sedaj prijavljenih delegatov. 91

Jos. Zalar, gl. tajnik.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote

za mesec junij 1917.

Dr. štev.	Prejeli na račun asos. štev. 6-17 na junij 1917.	Izplačali		
		Smrtina	Poškod.	Boln. podp.
1.	\$ 324.12			
2.	514.58			
3.	194.16		\$300.00	
4.	115.39			
5.	179.72		50.00	
6.	568.38	\$ 1,000.00		
7.	149.21			
8.	23.46			
9.	78.19			
10.	387.69	550.00		
11.	74.59	1,000.00		
12.	250.90	250.00		
13.	218.93	1,000.00		
14.	179.28			
15.	18.25			
16.	74.73			
17.	91.28			
18.	60.49			\$ 10.00
19.	21.89			
20.	575.66	1,000.00		
21.	431.42			
22.	362.52		250.00	
23.	88.32			
24.	194.21			
25.	107.55	1,000.00		
26.	26.28			
27.	142.65			
28.	122.14			
29.	161.69			
30.	195.35			
31.	310.14			
32.	75.48		50.00	
33.	62.34			
34.	120.93			
35.	85.90			
36.	350.53			
37.	88.21			
38.	76.20			
39.	246.03			
40.	81.72			
41.	126.61			
42.	247.66			
43.	144.91			
44.	85.30			
45.	274.45			
46.	66.98		50.00	
47.	175.41			
48.	30.79			
49.	226.64			
50.	126.15			
51.	170.57			
52.	75.04			
53.	14.17			
54.	29.87			
55.	134.01			
56.	24.33			
57.	107.61			
58.	60.84			
59.	76.81			
60.	91.26		50.00	
61.	252.96	1,000.00		
62.	227.52			
63.	117.03		50.00	
64.	207.63			
65.	210.65		50.00	
66.	61.48			
67.	139.48			
68.	50.87			
69.	56.27			
70.	153.98			
71.	56.20			
72.	186.11			
73.	64.66			
74.	215.23			20.00
75.	123.15			
76.	180.00			
77.	45.72			
78.	92.27			
79.	31.04			
80.	61.76			
81.	100.12			
82.	12.61			
83.	68.35			
84.	3.76			
85.	115.05			
86.	79.00	600.00		
87.	87.71			
88.	116.48		50.00	
89.	51.47			
90.	65.03			
91.	36.97			
92.	112.43			
93.	77.10			
94.	36.84			
95.	116.66			
96.	39.59	1,000.00		
97.	42.33			
98.	132.77			
99.	42.55			
100.	34.59			
101.	69.20			
102.	5.83			
103.	34.11			
104.	98.69			
105.	62.82			
106.	16.01			
107.	10.41			
108.	170.82			
109.	84.54			
110.	29.58			
111.	32.63		500.00	
112.	119.07			
113.	58.36			
114.	37.73			
115.	41.82			
116.	41.89			
117.	137.40			
118.	57.52			
119.	105.63			
120.	133.66			
121.	63.14			
122.	48.59			
123.	36.90			
124.	131.57			
125.	35.76	1,000.00		
126.	24.93			
127.	81.03			
128.	54.44			
129.	24.69			
130.	7.27			
131.	29.66			
132.	26.44			
133.	127.07			
134.	103.17			
135.	27.82			
Skupaj.	\$15,795.44	\$ 9,400.00	\$1400.00	\$ 30.00
Priloge 31. maja 1917.				\$491,739.21

Lavrenc Lavtizar,

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.
Iz zbirke Rt. Rev. Jos. F. Buh-a, Ely, Minn.

(Nadaljevanje.)

Ko je namreč pok. Lavtizar izvedel, da ga žele nekateri ubogi bolni Indijanci za zamrznjenim jezerom, napotil se je nemudoma na nevarno pot 3. grudnia, v dan sv. Franciška Ksaverija. Bilo je krasno jutro, obetujoče najlepši dan. Srečno dospelši do bolnih Indijancev, poučil jih je v kolikor mu je čas dopustil, ter pokrepil jih v sveti veri. Popoldne se je vračal domov. Vreme je bilo strašno. Mrzli sever podil je črnotemne oblake po nebeškem oboku. Sneg je naletaval in severozapadnim prebivalcem dobro znani, blizzard začel je z vso silo razgrajati. Ubogi poslanec se je sicer boril nekaj časa z naravnimi silami, a ko nečeno je onemogel ne daleč od doma. Premagan zgrudil se je na kolena v sneg in v molitvi izdihnil nedolžno dušo v roke svojega Stvarnika. Umril je učenik za vero, kakor mu je velevala sveta dolžnost.

Ko je došla o. Pireu, znanemu indijanskemu misijonarju, tožna vest, prenesel je njegovo truplo v Crow Wing. Ondi je počival med indijanskimi grobovi na prijaznem hribočku, pod katerim se vije po divni dolini, kakor srebrni pas mogočna reka Mississippi. Majhen priprost lesen križ zasajen na grob, kazal je mesto, kjer je spal v pokoju srčni Kristov junak. A kmalu je ogenj končal i to malo znamenje in za mirno stanovanje našega Lavrencija vedeli so le nekateri njegovi zvesti prijatelji. Kadarkoli sem bil v Crow Wingu, obiskal sem grob rano umrlega. Stojč ob tihi ruši, spominjal sem se velike gorečnosti pobožnega misijonarja in njegov blagi spomin je bil bolj poživljal in blažil, kakor mnogokak lep govor. Odkar sem zapustil Belle Prairie pred šest in dvajsetimi leti, izražal sem čisto željo, da bi se prenesli ostanki Lavrencija na primerno pokopališče, kjer naj bi mu postavili dostojen spomenik. Moja želja in želja mnogo drugih pastirjev njegovega spomina se je sedaj vresničila. Hvala srčna prevzvišenemu duluthskemu vladiki, ki je dobrohotno podpiral v to in povsodni dobri namen! Hvala preč. gospodu general-vikarju Jos. F. Buhu za požrtvovalno delovanje v ti zadevi na erowwinski misiji! Hvala čast. duhovščini za velikodušno in vsestransko pomoč pri blagem podjetju! Lavrencijevo truplo je počivalo v Crow Wingu štiri in trideset let. Sedaj smo pa oddali njegove kosti v naročje materi zemlji na katoliškem pokopališču v Duluthu. Tukaj naj počiva, dokler jih glas angeljske trombe ne vzbudi sodnji dan k novemu življenju.

Lavrencij Lavtizar se je narodil 1. grudnia 1. 1820. v Srednjem Vrhju, majhni vasi na Gorenjskem. Roditelja sta mu bila revna, pa jako pridna in strogo katoliška kovačarja. Že v rani mladosti sejala sta v mehko srce ljubemu sinčku seme čiste nebeske kreposti. Navduševala sta ga v duhu pobožnosti in poštenosti za vse lepo in blago. Med slikovitimi prizori orjaških julijskih gora, v čistem planinskem zraku, razvijal se je um in nevpogljiv značaj dobrega Lavrencija za poznejšo moško dobo. Do neba štrleči vrhovi nad njim in bajni gaji krog njega spominjali so ga božje mogočnosti in lepote, do katere se je dvigal njegov duh na dan z velikim hrepenenjem. Kmalu so izpoznali redke duševne dečkovne zmožnosti in roditelja sta ga poslala po navsvetu in s pomočjo prijateljev v meščanske šole. Kaj bi pač moglo bolj osrečiti ukaželnega dečka! Dasi se je moral boriti z revščino in z raznimi nevšečnostmi, učil se je vendar pridno in porabil vsako priliko v izobraženje duha, kateri je od dne do dne treboval večjega obzora. Lavrencij je bil v šoli vedno med prvimi in velik ljubljencev součencev. Njegovi sodrugi se niso divili toliko njegovemu bistrenu umu, kakor njegovi pahižnosti, krotkosti, postrežljivosti in prijaznosti. S čudovito lahkočo osvojil si je vednosti in jezikov. Onih predmetov pa, kateri so mu obetali najbolj pomagati v bodočem stanu, poprijel se je z neumorno pridnostjo. Namen bil mu je vedno pred oči: Posvetiti življenje božji službi, delovati iz

ključljivo le za božjo slavo in za zveličanje neumrljivih duš.

Po dokončanih klasičnih in mu-droslovskih ukih vstopil je v ljubljansko semenišče 1. 1842., da bi se pripravil za sveti duhovski stan. Posvetili so ga v mašnika v tretjem letu bogoslovja 3. velikega srpana 1. 1845. Da so ga posvetili že v tretjem letu, bila je redka izjema, nekako odlično priznanje pridnosti izvenrednemu in jako naprednemu bogoslovcu. Po posvečenju je nadaljeval svoje učenje do poletja 1. 1846. Istega leta so ga poslali za pomožnega duhovnika v Trebeljino. V Trebeljini deloval je v vinogradu Gospodovem do 1. 1851. Ljubljanski vladika poslal ga je od tam na Dobrovo, blizu tri milje od mojega rojstnega kraja. Mnogo romarjev od daleč in blizu roma v dobroslovo župnijske cerkev ob posebnih letnih časih, da vsprejmo svete zakramente in da se spravijo z Bogom. Gorečim duhovnikom odpirala se tam neizmerno polje za izpreobračanje grešnikov k pokoi in za navdušenje vernih k večji popolnosti. Lavrencij Lavtizar je sedaj v pravem pomenu besede v svojem poklicu. Pridobil si je ugled, spoštovanje in ljubezen pri ljudstvu obeh župnij s svojo veliko vstrajnostjo na leci in v spovednici. Bil je ponižen, pohleven, ljubeznjiv, posebno pa se je vedno odlikoval s čisto pobožnostjo, katere mu je bila, rekel bi druga narava. Imenovali so ga navadno "sveti duhovnik," ali kratko "svetnik." Pod tem imenom poznali so ga daleč naokrog izven njegove župnije. Od tam je pisal dragemu prijatelju pismo, v katerem se razvdi njegova izvanredna bogaboječnost, ponižnost in neizkončno koprnenje po večji popolnosti. Navedem le nekaj misli omenjenega pisma:

"Čas hiti brez prestanka. Dve leti vtonili ste že v večnost, odkar sem dospel na Dobrovo. Oj, v koliko rečeh bode treba že samo od teh dveh let odgovor dati! Ko bi Bog ne bil brezmejno usmiljen, pač bi ne mogel upati, da pridem v nebesa k svetnikom, katerih življenje se je na svetu svetilo v najlepših čednostih in dobrih delih. Sramujem in žalostim se, kadar premišlujem te častljive vzglede in svojo veliko pomanjkljivost. Sedaj me uči lastna izkušnja, kako trdo in težko je človeku, ki ne trudi od mladih let s pomočjo božje milosti za pravo krščansko življenje, služiti še le v poznejših letih Bogu z večjo popolnostjo. Ni le izgubljen čas, ki ga nisi porabil v božjo čast, temveč oslabe tudi duševne moči. — — — Morebiti me vprašate: "Kaj misliš biti svetnik?" To kaže duhovno prevzetnost. Vem, da se ne smem predrežniti biti takih misli, da bi postal jednak kakemu svetniku, toda želim vendar moram, da bi tako živel, kakor nas uči sv. evangelij, ker potem bomo sojeni." — — — Lavrencij Lavtizar, poln sv. gorečnosti za zveličanje duš, sklenil je naenkrat posvetiti življenje Indijancem. Sklenil je delovati z blagor med najtežje živimi. Revnih med divjaki, da bi jih pridobil za nebesa. Do tega koraka ga ni izvalila posvetna slava, niti želja po nenavadnih dogodljajih, temveč srčna ljubezen do Boga in do svojega bližnjega. Poslovil se je od roditeljev, sorodnikov, prijateljev in od drage domovine in upajoč v modro božjo previdnost, napotil se je v daljno Ameriko. Pisma, v katerih popisuje svoja opazovanja na potovanju so jako poudeljena in zanimiva. Po jedni strani vsprejema njegov duh s pomočjo obsežne vednosti vse, kar zanima učenjaka, po drugi strani pa premotruje vse, kar se nanaša na vero. Vse to slika z živimi bojami in venča svoja opazovanja z opombami, iz katerih odseva njegova lepa duša. Vsa že priobčena pisma veže zlata nit Lavrencijeve po-poznosti in svetosti. — V Antverpnu se je vkrcal 31. velikega travna in stopil na suho 14. mal. srpana v oNvem Yorku. Dospel v novi svet, učil se je nekaj tednov angleščine, predno so mu dokazali misijo. Da bi se priučil indijanskega jezika, poslali so ga v La Croix (čitaj: La Kroa!) k duhovniku in rojaku Mraku, tedanjemu misijonarju med Indijanci. Mrak je bil kasneje drugi vladika v Marquetteu. Naš Lavrencij je bil

misijonarju Mraku jako dobro dušel. Deloval je izdatno pri kanad-skih Francozih, a zraven vsega tega učil se je pridno indijansko. Seznanil se je h kratu temeljito z zgodovino onih krajev, posebno vrlo se je pa poučil v mikajih očeto-jezuitov med Indijanci. V kratkem imel je v svoji oblasti jezik Čipve-Indijancev, vsaj toliko, da jih je podučeval za silo v svei veri. Z dušo in telesom poprijel se je težavnega dela in z božjo pomočjo izpreobrnil je mnogokake po temi nevere tavajoče ovčice. Kadarkoli se mu je posrečilo dovsti divjaka k pravi veri, bil je nezrekljivo vesel in srečen, kar jasno pričajo njegova pisma. Goreči blagovestnik je ljubil bedne Indijance, in Indijanci so ljubili svojega pastirja. Da bi pa še plodovitejše deloval in da bi si vtrdil stalno delovanje med ljubljenimi ozadnimi otroci, nagovarjal je o čete franciškane, da bi prevzeli skrb misijo v La Croixu. Pobotali so se. Mladi misijonar je prepustil očetom franciškanom mesto ter radovoljno prevzel mnogo težavnejšo misijo 24 milj od La Croixa. Od tukaj je še vedno obiskoval Indijance v La Croixu, dokler si niso očetje franciški pridobili zadostnega znanja Čipve-indijanske.

Ko je čul, da je njegov rojak misijonar Pire v ozemlju širne Minesote jedini katoliški duhovnik med mnogimi Čipve-Indijanci, med katerimi je bore malo katoličanov, ponudil se mu je Lavrencij v pomoč, želeč delovati med divjaki. Kdo si more misliti s kakim veseljem je vsprejel oče Pire tako delavnega pomočnika! Vneti Pire nastanil je Lavtizarja pri Indijancih ob Rudečem Jezeru. Večina Indijancev bila je paganska. Od Rudečega Jezera piše zvestemu prijatelju: "Tukaj vidim žalostno stanje ubogih divjakov. Do sedaj bil sem med omikanimi kristjanskimi Indijanci, kateri se razlikujejo prav mnogo v svojih segah od belokotcev, a ti bedni Indijanci vidijo se mi povsem brez pomoči. Naravno so leni, še bolj prikvarjeni pa so s skupnim žganjem, katerega jim prodajajo brezvestni ljudje. Sedanje njih stanje je skrajno žalostno, a to še ni najhujše; hujše se jim godi v kolikor se tiče njih neumrljivih duš. Ko opazujem ta ravna bitja, prošinja me gorečnost in ne-nasitljiva želja delovati za nje, kolikor je v moji moči. Dan na dan prosim Boga za razsvetljenje pri tem sklepu." — Lepa slika izpreobrnjenega človeka, ki se je pred njegovimi očmi in polnila mu dušo z radostjo. Sijajni uspehi venčajo že prve njegove poizkušnje. Pa žal! božja previdnost poklicala ga je od dela s prerano smrtjo v najlepših letih. Stražen udarec za dobrega Pire in za uboge Indijance, ki so ostali brez dušnega pastirja! Kaj je čutil oče Pire in koliko je mislil o svojem nevtrudljivem pomočniku, izrazil je v ganljivem pismu, iz katerega navedem le nekaj vrstic:

"Dragi mi prijatelj! V najbolj otožnem stanu in s prežaljenim srecem Vam moram naznaniti nesrečno dogodbo, da našega ljubljence, pobožnega Lavrencija Lavtizarja ni več med živimi. Šel je v boljše življenje, ker ga svet ni bil vreden. Zanesljivo se sveti med svetniki v nebesih. V Krivem Drevesu je storil v treh letih veliko dobrega in tam si je pridobil najlepše hvale vredno spričevalo velike pobožnosti in mnogih zaslug v čednostih. Bilo je pa tamkaj premajno delo za njegovo apostolsko gorečnost, s katero je koprnel po dušah Indijancev, ker tamkaj ni bilo več divjih nevernikov za izpreobračanje. Torej se je meni ponudil za pomočnika. Z dovoljenjem njegovega preč. vladice privolil sem prav rad v to ponudbo; vsprejel sem ga prav prirčno, kakor poseben dar božji. S tem je storil božji služabnik še večji dar zatajevanja samega sebe. Zapustil je za vselej dobro indijanske občine otavanskih kristjanov, da bi hodil po najtežavnejših potih iskat izgubljenih ovčic, divjakov po severnih indijanskih pokrajinah. Njegova smrt potopila me je v najglobokejšo žalovanje, in prelil sem mnogo solza. Hladila je moja britkost je jedna misel, da njegova blaga duša med izvoljeno trumo oznanjevalcev svete vere pred božjim prestolom silno prosi za nas slabe misijonarje in za izpreobrnenje divjakov."

(Nadaljevanje s 4. str. 6. kolona.)
Kopelj. — Koplj otroka redno sleherni dan. Če je vreme toplo, ga se proti večeru naglo ohladi z v mlačni vodi namočeno gobo, da bo lažje spal. Umij vsakikrat ali speri otroka, ko mu denek novo plenčko; obriši ga s čisto cunjco, da bo suh, predno ga boš s kakim praškom potresla. Plenice izperi najprvo dobro, potem jih pa prekuhaj. Ne rabi nikdar kake plenice, katero si samo posušila in nič oprala.

Muhe. — Pazi vedno, da ne bodo muhe silile k mlečni steklenici in hrani, katero daješ otroku. Tudi pokrij otroka ko spi, da mu muhe ne silijo v ustka; muhe prenašajo v poletnem času bolezni, kar povzroča na stotine dojenčkom smrt.

Sveži zrak. — Sveži zrak je za zdravje otroka tako važen, kakor prava hrana. V poletnem času drži otroka zunaj na prostem, kakor največ mogoče. Drži otroka tudi zunaj kuhinje, lahko ga zadene solnčarica vsled prehude vročine v kuhinji.

Izpuščaji na koži. — Če se otroku pojavi kak izpuščaj na koži, vprašaj vedno zdravnika za svet. Ne misli, da je morda kak navaden izpuščaj znamenje prehude vročine; morda znači to kako nevarno bolezen, n. pr. škrlatinko, ošpice ali celo koe.

Če je mati vredna, da ima otroka, je tudi otrok vreden, da se nanj pazi. Polovico otrok, ki umrjejo vsako poletje tudi po naših slovenskih naselbinah, bi se lahko rešilo smrti, če bi se matere ravnale po nasvetih, označenih v tem navodilu.

RAZNE STVARI.

Napredek A. F. of L.

Znana, velika delavska organizacija "American Federation of Labor" je napredovala letos v prvih petih mesecih za 286,740 članov; predsednik te organizacije, Samuel Gompers je trdno prepričan, da bo naraslo članstvo te unije koncem tekočega leta na 3,000,000.

Domovja delavcev.

Trgovska zbornica premogarskega mesteca Williamsport, Pa. je nedavno sprejela predlog in načrt, da si bode nabavila milijon dolarjev glavnice za gradbo delavskih hiš. Ta načrt se bo skušalo čim prej izvesti. Označena zbornica je že kupila na zapadnem delu mesta Williamsport 35 akrov zemljišča, kjer se bo postavilo z jako nizko najemnino lične in moderne hišice za delavce.

Izvoz ameriških cigaret na Kitajsko.

Newyorška City banka poroča, da se je od 30. junija 1915 do 30. junija 1916 izvozilo iz Združenih držav 5 milijard cigaret v vrednosti 12 milijonov dolarjev. Največ tega blaga se je prodalo na Kitajsko in sicer 4 milijarde.

Ne postanite lahka žrtev bolezni!

Bolezni grabijo svoje žrtve na najbolj lahek način med onimi osebam, ki imajo svoj želodec v neredu. Splošna slabost, ki nastaja pri takih ljudeh vsled nereda v želodcu povzroča še bolj občutke bolezni. Srce je oslabeło, kri je zastrupljena vsled preobitnih slabih snovi v želodcu; tako se mora bolnik boriti s težkimi bolečinami kadar ga bolezen napade. Vsled tega je vedno zelo priporočljivo, da se drži črevesje in želodec v normalnem stanju. Trinerjev ameriško grenko zdravilno vino je najboljši pripomoček za to. To vino izčišča, črevesje in pospešuje prebavo; to vino pospeši tudi tek (okus) in vzdržuje ves notranji sistem. Cena \$1.00. V lekarnah. — Trinerjev Liniment odganja bolečine revmatizma in nevralgije, lajša izpahke, zdravi oteklino in utrjuje mišice ter noge. Cena 25c in 50c v lekarnah; po pošti 35 in 60c. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333 — 1339 So. Ashland, Ave. Chicago, Ill. (Advert).

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J. ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 67 in Butler St. Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Jarij Greguraš, 5164 Biltler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovinci in Hrvati, kateri se niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se ujudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri II. tajniku Josip Matešič, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi. Pa.

Marsikatera nevesta se pred poroko hvali, kako da zna gospodinjiti in opravljati razna hišna dela; po poroki pa opravlja taka dela samo kuharica in hišna.

Dr. Martin J. Ivoc Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.
900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.
Urad zraven slov. cerkve.
Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—9.
Chicago telefon: 4894.
Dom 2192 L.

SVOJI K SVOJIM!

Rojaki Slovenci iz Chicago in bližnje okolice! Kadar rabite avtomobil pri raznih prilikah, na pr.: pri porokah, krstih, pogrebih i. t. d., obrnite se na podpisane, ki vas bo točno in zadovoljno postregel.

Jaz stanujem sedaj v sredini naše slovenske naselbine, na: 2107 Coulter St., (med So. Hoyne Ave. in So. Leavitt St.)

Pokličite me po telefonu, bodisi po dnevu ali ponoči: Canal 5889.

Z velespoštovanjem
ANDREJ GLAVAČ,
2107 Coulter St., Chicago, Ill.

Prva in edina slovenska trgovina Z OBUVALOM (OEVLIJI) v Chicago, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik
1845 W. 22. St., Chicago.
Se toplo priporoča rojakom Slovincem in bratom Hrvatom. — Svoji k svojim!

MARIJA SLUCA

1828 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in v državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ujudno priporoča slovenskim in hrvatskim ženam in ogramim Slovincem.

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA \$1.00

se mora vsako čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Tukaj je vresničen pregovor "Takošnja pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprtje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so opomini, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčišča čreva, odstrani vse nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in želodec, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodcu, pri ženskih premenbah življenja ali pri premogargih v premogarskih okrajih itd. To zdravilo je priznano neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi priredbami. Pripravljeno je iz grenkih rastlin, bilk in skorij neprecenljivi zdravnikski vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celo najbolj občutljiv želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

Trinerjev oblič

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvirno za poškodbe, razpokline, otekel in ohrome vrat, itd. zelo krepilno za utrjene mišice po trupalnem delu ali za utrjene noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c, v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjev olajšatelj kašlja

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronchitis, nadubo, itd. Cena ista kot za oblič.

Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

Izdelovallec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Fara Šmartin pred Kranjem v 17. stoletju.

Spisal Fr. Pokorn, v "Izvestju Muzejskega društva za Kranjsko", leta 1897.

Kmalu se ne bodo več ljudje spominjali, da so koncem prejšnjega stoletja Šmartinci zgradili si na drugem kraju popolnoma novo župno cerkev. Marsikdo že strmé gleda, ako se mu pripoveduje, da je bila fara cerkev šmartinska pred kranjskim mostom ob deželni cesti, blizu sedanjega kranjskega železniške postaje. Že leta 1778. se bere v nekem ustanovnem pismu, da naj se šmartinska cerkev odstrani in drugje nova zgradi. Par let pozneje se je tudi to uresničilo sezidala se je nova cerkev šmartinska na mestu, kjer še danes stoji.

Kakšna pa je bila stara župna cerkev šmartinska? V kapiteljskem arhivu ljubljanskega sem našel v raznih vizitacijskih zapisnikih zanimive beležke, iz katerih se spozna njeno nekdanje lice in stanje.

Dne 28. avgusta 1631. je ljubljanski škof Rajnald Škrlič (Searliehus) precej drugo leto svojega višjega pastirovanja prišel obiskat tudi šmartinsko župnijo in njene cerkve, katerih je imela takrat s farno vred 18, in sicer: 1. Farna sv. Martina in podružnica, 2. sv. Kocijana v Podrečah (Podreč), 3. sv. Pavla v Mavčicah (Mauschisch), 4. sv. Marije Magdalene v Prašah (Prassa), 5. sv. Lenarta na Jami, 6. Matere božje na Bregu, 7. sv. Mihaela v Drujevki (Druleuza), 8. sv. Jerneje v Stražišču (Stresies), 9. sv. Tomaža v Zg. Bitinju (Faitisch), 10. sv. Uršule v Sred. Bitinju, 11. sv. Petra pod Šmarjetno goro, 12. sv. Marjete na Gori, 13. sv. Jošta na Gori, 14. sv. Janeza v Spod. Besnici, 15. sv. Tilna v Zg. Besnici, 16. sv. Nikolaja na Ovsicah (Ossisch), 17. sv. Tomaža na Črešnjici (Kerschendrff-Kerniz), 18. sv. Marije Magdalene na Okroglem (Cronold).

Farna cerkev, posvečena sv. Martinu, je bila zidana kakor se spozna iz napominjanih zapisov, v gotskem slogu. Imela je 4 oltarje: sv. Martina, na evangeljski strani, sv. Ožbolta, na listovi strani pa sv. Katarine. Sredi cerkve naslonjen na strop, pa je stal oltar Matere božje. Zadej za oltarjem na ravno tem stropu pa je stal krstni kamen brez sanktuvarja ali sakrarija. Zato je zapovedal škof, da se mora krstni kamen od tod prestaviti k steni pod kor in poleg njega v zidu se sezida 1 čelvelj globok sakrarij.

Tabernakelj pri velikem oltarju je bil kamenit ter je imel železne vrata. Ni stal na sredi oltarja, ampak na evang. strani na stebričku. Zapovedal je škof ga podreti in sredi oltarja napraviti novega iz lesa.

Glede stranskega oltarja Matere božje sredi cerkve je pa prevlekel škof, da je bolj v napotje, kakor pa v krasoto cerkve, ker ni bila posebno prostorna, zato je bil tega mnenja, naj se prestavi k steni na stran, ali pa v kapelo za oltarjem sv. Ožbolta, kjer je bila že bratovščina Matere božje z naslovom "Fr. purificatae", a brez oltarja. Ta bratovščina je bila prav za prav ustanovljena za Marijin oltar, a je bila ločena od njega, zato je želel škof, da se združi. Ustanovil je pa to bratovščino žiga pl. Lamberg, nekdanji župnik v Šmartinu, ki je postal l. 1463. prvi ljubljanski škof.

Svoj glavni praznik je imela ta bratovščina na svečnicu. Tudi apostolski sedež jo je potrdil ter obdaroval s popolnimi odpustki in sicer: za svečnico vsako leto, v dan vstopa v bratovščino in pa v dan smrti. Bratovščina je oskrbovala vsaki mesec 2 sv. maši: eno za žive, eno pa za mrtve ude. Imela je nekaj njiv in travnikov in pa podložne, kakor kaže urbarij, in hišo, ki je nesla letnih 23 renskih 25 kr., od tega je plačevala davka 17 renskih 45 kr.

Tudi glede stranskega oltarja na epist. strani je škof nasvetoval združenje z oltarčkom sv. Stefanu, da bo več primerne prostora v cerkvi.

Na pokopališču ob cerkvi je stala takrat kapelica svetega Mihaela. Ker je bil njen oltar posvečen le "in stipite", za to je škof določil, da se na njem ne sme drugače maševati, kakor le s portatilom. Okna pa je ukazal povečati, ker so bila premajhna.

Farna cerkev je takrat poleg premoženja bratovščin imela še sama osem njiv in travnik in podložne in hišo, kar je donosalo letnih 18 renskih 212 kr. in od 24 krav je dobivala od vsake po 8 kr. ter plačevala od tega nekaj davka.

Zdej pa se vpraša, koliko se je izvršilo po škofovi besedi in volji? Poglejmo za 20 let naprej. Ko je dne 4. aprila l. 1652. Rajnaldov naslednik škof Oton Friderik grof Buchhain obiskal šmartinsko župno cerkev, je našel, da se je vse prenovilo in predelalo po določbi njegovega prednika in še več. Opazil je, da imajo oltarji, zdaj le trije v cerkvi, lepe kipe in krasne slike. Snažnost in ličnost cerkvene oprave mu je jako ugajala. Videl je tudi, da je cerkev na evang. strani v ladiji ukusno presno slikana. Podobe so kazale nekatere skrivnosti iz Kristusovega rojstva in trpljenja. To delo so oskrbeli med tem časom domači in sosedni podložni na lastne stroške. Rekel je, da je krasota cerkve s tem zelo povečana.

Cerkev je imela takrat lepo, poburano spovednico, kateri ni drugega manjkalo, kakor tablice z rezervati. Klopi so bile prav pripravne. Imela je cerkev samo tri kelihe: dva popolnoma srebrna, eden pa je imel bakreno stojalo.

Ključar Anže Križnar je izpovedal, da ima cerkev 2 in pol zemlje, od koje plačuje 7 renskih gld. davka (steura), le provinciji se nič ne plačuje od tega posestva. Kako da je ta izjema, pa ne ve.

Kakor ta škof, tako je tudi njegov naslednik grof Jožef Rabbata bil zadovoljen v vsem, kar se je izvršilo po Rajnaldovem načrtu, ko je dne 4. oktobra 1674 obiskal šmartinsko faro. Takrat je zelo deževalo, zato se je opustila procesija pri vsprejemu, kakor tudi molitve na pokopališču, katere so se opravile potem v cerkvi.

Oltarji so bili trije, vsi v najlepšem redu. Veliki oltar svet. Martina je imel pripraven tabernakelj. Monštrance in tudi posode za sv. olja in kelihi so bili dobri, srebrni in pozlačeni. Na evang. strani je bil oltar, posvečen sv. Ožboltu, združen z onim Matere božje, ki se zdaj tudi po njej imenuje. Podoba matere božje, kot patrona bratovščine tega oltarja, je bila na platno slikana, nad njo pa je bil kip sv. Ožbolta. Na listovi strani je bil oltar sv. Jurija muč., tudi sestavljen iz dveh prejšnjih, namreč sv. Štefana in sv. Katarine, kojih podobi sta slikani na platno ter v pozlačenem okvirju.

Krstni kamen je bil iz trdega črnega marmorja izklesan ter poliran in z vsem preskrbljen. Kropilniki pri vratih so bili kameniti. Okna, z omrežjem oskrbljena, so bila dovolj prostorna.

Podružnice so bile l. 1631. jako zanemarjene in slabo opravljene. Krivo temu je seveda bilo, da je vsled reformacije nastala mlačnost in brezbržnost do svojih rečij. Zato je bilo pa zdaj naenkrat toliko popravljanja in prenovljanja potreba povsod.

1. Cerkev sv. Kocijana v Podrečah. Ta je imela 2 oltarja: glavni je bil posvečen patronu cerkve, ne evang. strani pa sv. Primožu. Manjkalo je vse oprave. Zapovedal je torej škof na veliki oltar napraviti križ, prtove, posodo za blagoslovljeno vodo i. t. d. Stranski oltar pa, ker je bil preveč razdejan, je ukazal podreti in kamenje zunaj cerkve spraviti. Tudi streho je bilo treba popraviti. Cerkev je imela te-le dohodke: Od 3 travnikov, 4 vrtičkov in 4 ovac skupaj renske gld. 35 kr. in obresti od posojenih 226 renskih.

2. Cerkev sv. Pavla v Mavčicah je imela tudi 2 oltarja. Veliki je bil sv. Pavla in stranski, na epist. strani, sv. Volbana, a oba brez oprave. Škof je torej zapovedal, da se mora oltarna obleka napraviti, 2 okni povečati v presbiteriju, za durmi pa 2 novi napraviti z železnim omrežjem, in sploh vsi cerkev prenoviti, ker je zanemarjena. Cerkev je imela dohodke od 2 njiv, 1 travnika in 1 podložnika ter obresti od posojenih 360 renskih. Zemlja je nesla 22 renskih in davkov je bilo 14 renskih gld.

3. Cerkev sv. Marije Magdalene v Prašah. V njej sta stala tudi 2 oltarja. Glavni je bil sv. Marije Magdalene in na epist. strani sv. Florijana, a oba brez prtov in drugih potrebnih rečij. Zato je zapovedal škof, da se mora to oskrbeti.

Stopnice naj se izpeljejo iz zakristije v zvonik in na tem kraju, kjer so zdaj stopnice, naj se napravi pravi oltar in poleg njega okno z mrežo. Dohodkov je imela cerkev od 1 travnika, 2 njiv in 1 libro voska ter obresti od posojenih 100 renskih gld.

4. Cerkev sv. Lenarta na Jami je imela 2 zelo zapuščena oltarja brez vse oprave: veliki je bil sv. Lenarta in na epist. strani sv. Boštjana. Na velikem oltarju se ni smelo maševati brez portatila. Ukazal je škof, da naj se na evang. strani kamen za olje prestavi v kot za durmi, zato, da se tukaj more postaviti še en oltar. Cerkvi je bilo treba napraviti tudi večja okna in streho prenoviti. Dohodki cerkveni so znašali 6 renskih 32 kr. od 2 travnikov, in kar so ljudje dajali v korist cerkve.

5. Cerkev Matere božje na Bregu je imela 3 oltarje: veliki je bil posvečen patroni te cerkve, na evang. strani sv. Ahaciju, na listovi strani pa sv. Lovrenču. Vsem je manjkalo potrebne oprave, zato je škof kar naravnost zapovedal, da se mora preskrbeti. V presbiteriju morata biti 2 večji okni in ravno tako tudi v ladiji. Kamen za olje se prestavi za durmi. Streha naj se popravi. Dohodki cerkveni so bili: Od 1 travnika 40 kr., ljudje so dajali 2 renska, od 21 ovac a 2 kr.—42 kr., od 4 krav a 8 kr.—32 kr., torej 3 renske 52 kr. in obresti od 200 posojenih renskih gld.

6. Cerkev sv. Mihaela v Drujevki je imela 1 oltar, posvečen sv. Mihaelu, a prav slabo opravljen. Treba je bilo v ladiji 2 okni povečati in napraviti omaro za cerkvene reči. Dohodkov je imela cerkev le nekaj malega: nekaj obrestij od posojila.

7. Cerkev sv. Jarneja v Stražišču je bila pa tako zanemarjena, da še edini oltar, ki ga je imela, ni imel kamenite menze, ne potrebne oprave. Dohodkov je imela cerkev od zemlje približno 11 renskih.

8. Cerkev sv. Tomaža v Zgornjem Bitinju je imela 2, a zelo zanemarjena oltarja in sicer: sv. Tomaža in na listovi strani sv. Filipa in Jakoba. Škof je zapovedal napraviti "antependia" in vso potrebno opravo. Dohodki cerkveni od 4 travnikov in druge zemlje in od olja 20 renskih in 43 kr. in od posojenega cerkvenega denarja nekaj grošev.

9. Cerkev sv. Uršule v Srednjem Bitinju je imela 3 bolj slabo opravljene oltarje, dohodkov pa 2 renska 24 kr. in obresti od posojenih 100 renskih gld.

10. Cerkev sv. Petra pod Šmarjetno Goro je bila profanovana zaradi heretikov gospodov pl. Sigisdrorff, katerih lastnina je bila. Udani so bili luteranstvu in zato je škof Tomaž Chrön razglasil to cerkev oskrnjeno, da se ni smela božja služba opravljati. Cerkev je bila zelo zanemarjena. Škof je zapovedal, da naj vsaj sedaj katoličane poskrbe, da pride cerkev zopet v pravi red.

11. Cerkev sv. Marjete na gori je imela 3 oltarje: veliki sv. Marjete, na evang. strani sv. Elizabete, na listovi strani sv. Katarine. Ker je pa vladala v cerkvi velika zanemarjenost, zato je bilo po določbi škofovi tudi več popravila treba. Dohodki so bili majhni: 3 kopuni in nekaj letnih obrestij od posojil.

12. Cerkev sv. Jošta na gori je imela tudi 3 oltarje: glavni sv. Jošta, stranska: na evang. strani sv. Andreja, na listovi strani pa sv. Ane. Presbiterij je bil slikan, kar se še dandanes opaza, ter zidani v gotskem slogu. Slike preokrov so krasile njegove stene. Stranska oltarja sta bila zelo ozka in zelo zanemarjena, zato je škof določil, da se mora podreti in odstraniti. Dohodke je imela cerkev te-le: Od zemlje okoli cerkve so dajali sosedje na leto 1 renski gld. 10 kr., od 16 krav a 7 kr., od 22 ovac a 2 kr. 2 vmarja, in obresti od posojenih 120 renskih gld. Cerkev je bila mnogo manjša od sedanje.

13. Cerkev sv. Janeza v Spodnji Besnici je imela 2 oltarja: Glavni je bil sv. Janeza Evang. in stranski na evang. strani sv. Janeza Krstni. (Poročevalce je menda svetnika zamenjal. Cerkev je bila posvečena dne 24. junija 1542 leta, tedaj na sv. Janeza Krstni, dan, kar kaže, da je bil glavni patron sv. Janez Krstni. In ne sv. Janez Evang.) Na velikem oltarju je manjkalo antependija, križa in druge oprave, stranski je bil pa tako slab in zapuščan, da se je

moral na škofovo povelje podreti in kamenje zunan okrog cerkve spraviti. Veliki oltar se je pa prenovil in z vsem potrebnim oskrbel. Cerkveni svet je nesel a hišo vred 11 renskih 4 kr., kmetje so dajali 52 kr., od 3 krav 24 kr. in obresti od 150 posojenih renskih. Davkov se je plačevalo po 5 renskih 51 kr na leto.

14. Cerkev sv. Tilna v Zgornji Besnici je imela tudi 2 oltarja: Sv. Tilna, kateremu na čast je bila l. 1521. cerkev posvečena, in pa na evang. strani sv. Radegunde. Ta oltar je bil pa tako slab, da ga je škof ukazal odstraniti in kamenje zunan na zid okrog cerkve spraviti. Veliki oltar ni imel antependija in druge oprave, zato se je moral po povelju škofovem vse napraviti. Kamen za shranjevanje olja se je moral prestaviti za durmi. V presbiteriju je ukazal škof povečati 2 okni in ravno tako tudi v ladiji. Cerkev, katere zdaj ni več, bila je zidana v gotskem slogu in slikana. Imela je pa te-le dohodke: Obresti od 150 renskih gld. posojila, zemlja in podložni in drugo pa je dajalo na leto nekaj nad 7 renskih gld.

15. Cerkev sv. Tomaža na Očelnici je imela samo en oltar in še ta zanemarjen in zapuščan. Okna v presbiteriju in v ladiji so se morala povečati. Dohodke je imela te-le: 1 njivo in 2 travnika, ki sta dajala na leto 2 ren. 46 kr. in vsak podložnik od svoje zemlje po 4 kr. in nekaj prediva, skupaj 4 ren. 20 kr. Od cerkvene hiše se je dobival 1 renski gld., od 2 krav 16 kr., od 1 ovce pa 2 kr.

16. Cerkev sv. Nikolaja na Ovsicah. Dva zelo slaba in zapuščenata oltarja sta bila v njej: Glavni sv. Nikolaja in na evang. strani sv. Vrbana. Škof je ukazal veliki oltar popraviti in z vsem potrebnim oskrbeti, tudi s posodo za blagoslovljeno vodo, stranski oltar pa podreti in kamenje zunan cerkve spraviti. Tudi kamen za olje naj se prestavi za durmi in okna naj se vsa razširijo. Dohodki: Od 2 zemljišč 8 ren. 30 kr., desetina od 2 podložnikov 4 ren. 10 kr., travnik 12 kr., podložniki so dajali 2 renska in 16 kr. od 2 krav ter obresti od posojenih 160 renskih. Davkov se je plačevalo na leto 4 renske gld.

17. Cerkev sv. Marije Magdal. na Okroglem. Dva oltarja sta bila v njej: veliki sv. Marije Magdal. stranski na evang. strani sv. Floriana, a oba tako razdejana in prazna, da je bilo treba prvega popolnoma prenoviti, drugega pa podreti. Okna so se morala razširiti, kamen za olje za durmi prestaviti. Dohodki: Od 3 njiv 1 ren., od 12 krav a 8 kr., in dolžniki so plačevali obresti od 200 renskih. Iz vsega do sedaj povedanega lahko spoznamo žalostno stanje naših cerkv v onih dneh po luteranstvu. Marsikaj se je pozneje popravilo, pa marsikaj tudi skazilo. Gotska okna so zazidali, ali pa mesto njih na škofov ukaz delali večja.

Kateri s bili pa dušni pastirji v tem času, ko so se vršile napominane vizitacije v Šmartinu pred Kranjem? Leta 1631. je župnikoval ondi Jurij Kramar (Cramarius). Rojen je bil v Novem Mestu, v oglejski škofiji; župnik že okoli 22 let. Subdijakonat je prejel 4. junija 1605., dijakonat 17. decembra l. l. v mašnika pa je bil posvečen 20. aprila 1606. "Litterae patentes" ima od škofa Hrena z dne 26. avgusta 1612. Poleg šmartinskih dohodkov uživa še beneficij sv. R. T. v Kranju, katerega mu je bila ta bratovščina podelila in škof Hren potrdil. Šmartinski dohodki so znašali 779 renskih gld. 51 kr. 1 vin. Od tega je plačeval župnik 521 renskih za penzijo ali mensale škofu, kateri je iz tega tudi davke plačeval. Župnik Kramar je bil tudi kanonik ljubljanski. Ker pa ni bival v Ljubljani, ampak na fari v Šmartinu, zato ga je škof 8. julija 1631. poklical "ad alias Ecclesiae", da pove v 30 dneh, po kakem pravu je prejel župnijo in kanonikat ob enem. Ako se ne zglaši, se kanonikat šteje izpraznejen. Cerkvenik Primož Trebech je povedal o župniku, da je pred 12 leti živel po moralnih načelih reformacije, a da se je zato že spokoril, in zdaj ne ve nič o njem. Heretikov, je rekel župnik, v fari zdaj ni več, vsi so verni. Izpovedancev je okoli 2000, obhajancev 1257, skupaj pa v fari nad 3000 duš.

Kapelanovale je v Šmartinu leta 1631. Lovrene Krt (Khert), ki je bil 3 leta prej posvečen in

kapelan tu 2 leti; doma je bil iz ljubljanske škofije. Njegovi dohodki so bili: Hrano je imel pri župniku, za kar je dajal "2 decimulas" in dobival je žitne bire po 19 starov.

Leta 1652. je bil vikar ondi Tomaž Toni; doma iz ljubljanske škofije, ordiniran na naslov samostana podklosterskega, reda sv. Benedikta. Oskrbljeval je 17 podružnic, ki so bile že z vsem potrebnim preskrbljene, kakor se je zapovedalo.

Kaplan pa je bil tačas Janez Textor, ki je bil posvečen na naslov magistrata mesta kranjskega. Doma je bil v ljubljanski škofiji duhoven 6 let, služil je najprej v Dobu, potem v Loku pri g. Rozmanu. Duš je takrat bilo v fari okoli 4000.

Leta 1674. je bil v Šmartinu Gregor Žalostnik (Shalostnigh) "provikar". Povedal je, da je bil rojen v Šentvidu nad Ljubljano, da je star 29 let duhoven 2 leti, posvečen na naslov samostana Studence. Po dovršeni retoriki v Ljubljani se je učil modroslovja v Graecu "cum magistratu gradu" in 1 leto tudi školaštinega blagoslovja, potem pa 2 leti v Ljubljani kazuistike. V Šmartinu je bil tačas drugo leto.

Drugi kaplan je bil Primož Šaffer (Schaffer), ki se je poročil na Prebacevem v šentjernejski župniji, v oglejski škofiji. Povedal je, da je 26 let star, duhoven 2 leti, posvečen na naslov samostana Studence. Služil je v Šmartinu z dovoljenjem patrijarškega naddjakona gosp. Ivana Mihaela Ferrija župnika kamniškega. Po dovršeni retoriki v Ljubljani se je učil logike v Graecu in potem kazuistike v Ljubljani 2 leti.

Kaplana sta hodila k podružnicam vsak en teden, da sta opravljala božjo službo. Ekskurzi so bili od velike noči do vseh svetov. Določil je škof, da naj se uvede če so verniki izpolnili velikonočno dolžnost.

Kaplana sta imela po vsi fari žitno biro. Vsak zemljak je dal po pol mernika pšenice; štela je fara 300 kmetij torej je prišlo 150 mernikov pšenice. Poleg tega je dajal vsak zemljak še po 1 sir in po 2 solda za seno. V Zgornji in Spodnji Besnici je pa namesto 2 soldov dajal kmet po 1 mrežo sena ali pa po 10 kr., kar je duhovnik rajše vsprejel, samo, da je morala takrat biti v obeh besniških cerkvah sv. maša, kadar se je pobirala biro. Dobivala sta kaplana po 16 kr. za 1 sv. mašo, ako je bila podružnica, dala je 16 kr. dotična cerkev in večjih tudi zajtrk. Farani, je rekel škof, morajo v poštev jemati tudi pot, kadar zahtevajo mašo zunan, tedaj morajo dati zajtrk ali pa pot plačati.

Od krstov so dajali oni, ki so dajali tudi biro, po 1 groš in cerkveniku po 1 kr. ali pa eno mero kaše. Župnik je imel štolo od prvega krsta po novi vodi ("unus imperialis") in od krstov nezakonskih otrok. Štola je bila prostovoljna navada, kateri se nobeden ni protivil. Bila je tudi navada, da je šel duhovnik z botri pit, a ker to ni bilo spodobno, se je pa to, kar je oče dal za botrinjo razdelilo: eno četrtino vina je prejel krščevalce, drugo so pa dali, komur so hoteli.

Mrliška štolnina za male pogrebe je štela 16 kr., za večje 48 kr. in za mašo posebej 16 kr.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se pripišejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo. Pri nas bodele vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Odajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Posloplje, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno pošto hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. pop. do 3. pop.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

S. R. Kirby,
predsednik

Frank Gouze,
blagajnik

MINERS STATE BANK
Chisholm, Minn.

se vam uljudno priporoča za vse bančne posle, kakor: čekovni promet, hranilne uloge in zavarovalnino.

Banka je pod strogim državnim nadzorstvom in vaše uloge so pri nas absolutno varne.

Plačujemo po 3% obresti od hranilnih ulog

Doktor Jekyll in gospod Hyde.

Spisal Robt. L. Stevenson, — Prevodil J. L. Zaplotnik.

IV. CAREWOV UMOR.

Skoro leto pozneje, meseca oktobra 18—, je presenetilo London izredno divje hudodelstvo, ki je zaradi visokega stanu žrtve vzbudilo tem večjo pozornost. Po dobrotnosti je bilo malo, a so bile presenetljive. Neka služkinja, ki je bila sama v hiši ne daleč od reke, je šla okrog enajstih spat. Dasi je po polnoči megla zagrnila mesto, je bil pa večer jasev, in polna luna je sijajno razsvetljevala malo ulico, v katero je bilo dekletovo okno obrnjeno. Bila je menda precej romantično razpoložena, kajti vsleda se je na zabojo, ki je stal tik pod oknom, ter se zatopila v sanjave misli. Nikdar (je rekla s tekočimi solzami, kadar je ta doživljaj pripovedovala), nikdar se še ni čutila bolj spravljeno z vsemi ljudmi, niti ni mislila bolj nežno o svetu. In ko je tako sedela, zapazila je, da se bliža po ulici nek star in eleganten gospod z belimi lasmi; njemu nasproti pa prihaja nek drug, jako majhen gospod, za katerega se je spočetka manj brigala. Ko si prideta dovolj blizu (bilo je ravno pred dekletovimi očmi), se starec pokloni ter drugega prav ljubko uljudno nagovori. Videti je bilo, da predmet njegovega nagovora ni bil velike važnosti; da bi se dalo iz njegovega kazanja sklepati, da je samo vprašal za pot. Mesec mu je obseval obraz, ko je govoril, in dekle ga je zadovoljno opazovalo; izgledal je tako nedolžno in prijazno, a tudi častljivo kot človek, ki je vestno upošteval svoje življenje in je sam s seboj zadovoljen. Kmalu pa ji je prešlo oko na drugega in začudila se je, ko spozna v njem nekada gotovega Hyda, ki je bil nekoč obiskal njenega gospodarja in ji je bil že takrat zameril. Imel je v roki težko palico, s katero se je poigraval; a odgovoril pa ni niti besedice ter je bil videti, da posluša z zlovoljno nepotrebnostjo. Potem pa je kar naenkrat vzplamtel silne jeze, teptajoč z nogo, vihteč palico in obnašaje se (kot ga je dekle opisalo) kakor norec. Stari gospod je odstopil za korak kakor človek, ki je prav zelo presenečen in nekoliko razžaljen. Pri tem pa se je Hyde razsrdil nad vse meje ter ga je kratkoma pobil na zemljo. Naslednji trenutek pa je že z opitjo togoto skakal po svoji žrtvi in jo obdeloval s ploho udarcev, pod katerimi so slšno pokale kosti in je truplo odletelo na cesto. Od grozote tega pogleda in hrupa je dekle omedlelo.

Bila je dve uri, ko je prišlo k sebi in poklicalo redarstvo. Morilec je že davno pobegnil; ali njegova žrtev pa je še ležala sredi ulice neverjetno pohabljen. Palica, s katero je bilo dejanje izvršeno, je bila iz nenavadnega pa jako žilavega in težkega lesa, a se je pod silo brezumne krutosti na sredi prelomila, in ena odklana polovica se je odvalila v bližnji jarek, drugo pa je morilec brezdvomno s seboj odnesel. Pri žrtvi so se našle denarnica in zlata ura, a listkov ali papirjev pa nobenih, razen zapečatenega in znakovane pisma, katerega je mož menda nesel na pošto; nosilo je ime in naslov gospoda Uttersona.

To je bilo prihodnje jutro dostavljeno pravniku, še preden je vstal; in kakor hitro ga je ugle dal in bil obveščen o okoliščinah, se je takoj slovesno namrdnil. "Ne porečem ničesar, dokler ne vidim trupla," je dejal policist. "Stvar je morda jako resna. Izvolite počakati, da se oblečem." In ravno tako resnega obraza je brzo pozajtrkoval pa se odpeljal na redarsko postajo, kamor je bilo truplo prenečeno. Kakor hitro je prišel v sobico, je priklinal.

"Da," je dejal, "poznam ga. Žal, da moram reči, da je to Sir Danvers Carew."

"Moj Bog, gospod," vzklikne uradnik, "ali je mogoče?" Naslednji trenutek pa se mu oko zasveti uradne slavohepnosti. "To ho napravilo precej hrupa," pravi. "Morebiti nam Vi morete pomagati, da priuamemo zločinca." Nato mu na kratko pripoveduje, kaj je videlo dekle, in mu pokaže zlomljeno palico.

Že ob Hydovem imenu se Utterson prestraši; a ko pa je palica položena predenj, pa ne more več dvomiti; zlomljena in razbita kakor je, jo vendar spozna za ono, katero je pred več leti on sam Henrikku Jekyllu podaril.

"Je-li ta gospod Hyde oseba male postave?" poprašja.

"Posebno majhen je in poseben hudobno izgleda, kakor pravi dekle," odvrne uradnik.

Utterson premišlja, potem pa se vzravna in reče: "Ako stopite z menoj v 'droško,' (kočijo) mislim, da Vas lahko zapeljem pred njegovo hišo."

Ob tem času je bilo nekako četrdeset jutraj, in nastopila je prva megla te letne dobe. Zastrla je nebo kakor veliko, čokoladno-barvno pregrinjalo. Naskakoval in razganjal pa je neprenehoma veter te v bojni red postavljene hlapove, tako da je Utterson opazil, ko se počasi, 'droška' pomika od ceste do ceste — čudovito število mračnih vrst in barv. Tu se naenkrat potemni kakor ob poznem večeru; tam se razžari v bogato temno-rjavo barvo kakor odsev kakega čudnega požara; tukaj zopet se megla za trenutek čisto pretrga in skozi motajoče se vrtnice pokuka ozek žarek belega dne. Ko je pod temi izpreminjajočimi se svetlobami opazoval pravnik del Soha s svojimi blatnimi poti in zanikrni šetaleci pa svetilkami, ki nikdar niso bile ugasnjene ali pa so bile na novo prižgane, da se zopet pomagajo boriti proti temu žalostnemu prodiranju teme, zdel se mu je kakor oddelek kakega mesta v težnih sanjah. Poleg tega pa so bile najtemnejše vrste tudi njegove misli. Ko se je torej ozrl na tvarišča, ki se je z njim peljal, spreletela ga je malce tista groza pred postavo in postavnimi uradniki, ki se včasih tudi utegne največjega poštenjaka lotiti.

Ko je prišla "droška" pred določeni naslov, se je megla nekako dvignila in mu pokazala umazano ulico, žganjarijo, zaokirno francosko gostilno, prodajalno, kjer so se na drobno razpečavale vinarske številke in dvojiarske salate, v uho dihi magnetni mnogo razcapani otrok in ven prihajajočih mnogo žensk obilo raznovrstnih narodnosti s ključem v roki, da si ga privoščijo glažek za zajtrk. Naslednji trenutek pa je megla zopet zagrnila oni del, rusa ko rja, ter ga odrezala od lopovske okolice. Tukaj je bil doma ljubljenec Henrika Jekylla, človek, ki je bil dedič četrte milijona sterlingov.

Vrata odpre blede in sivolasa starka. Imela je hudoben obraz, oglašen od hinavščine; ali obnašala pa se je izvrstno.

"Da," je rekla. "Tu stanuje gospod Hyde, pa ga ni doma; bil je sinoči prav pozno tukaj, pa je čez manj kot eno uro zopet odšel; pa na tem ni nič čudnega; njegove navade so jako neredne, in čisto je odsoten; do večera je bilo, na primer, skoro dva meseca, kar sem ga zadnjič videla."

"A tako. Midva bi torej rada videla njegove sobe," reče pravnik; ko pa žena začne razlagati, da je to nemogoče, dostavi: "Najboljše bo, da Vam povem, kdo je ta gospod. To je policijski nadzornik Newcomen iz Scotland Yarda."

Žarek sovražnega veselja se pojavi na ženskinem obrazu. "Ah!" pravi, "ima sitnosti! Kaj pa je naredil?"

Utterson in nadzornik se spogledata. "Posebno priljubljen značaj ne bo," opomni zadnji. "Zdaj pa, moja dobra žena, dovolite meni in temu gospodu, da se malo okrog ozreva."

V celni obširni hiši, ki je sicer — izvzemši starkine prostore — ostala popolnoma prazna, je Hyde rabil le par sob, a te so pa bile opravljene z razkošjem in dobrin okusom. Omara je bila polna vina, posoda iz srebra, namizno perilo elegantno; na stenah je visela krasna slika, darilo, (kot je Utterson mislil) Henrika Jekylla, ki je bil dokaj dober poznavatelj umetnin; in preproge so bile gosto zgibane pa prijetne barve. Ali baš ta trenutek so pa sobe kazale vse polno znamenj, da so bile nedavno in v naglici oplenjene: po

stlah je ležala obleka s obrnjenimi mišepi; zaklepnji predali so stali odprti; na ognjišču pa je ležal kup sivga pepela, kakor da bi bilo sežganih mnogo papirjev. Iz te prhali je nadzornik izgrebel debeli konec zelene nakaznične knjižice, ki ga ni uničil ogenj; za durmi se je našla druga polovica palice; in ker je to njegove sumnje potrdilo, izjavil je uradnik, da je vesel. Ko sta obiskovalca še banko in našla tam več tisoč funtov sterlingov naloženih na morilčevo ime, se je njegova zadovoljnost dopolnila.

"Lahko se zanesete na to, gospod," pravi Uttersonu: "imam ga v svoji roki. Priti je moral ob glavo, sicer bi ne bil palice nikdar pustil, še manj pa sežgal nakaznično knjižico. No, denar je življenje temu človeku. Drugega nam in treba storiti, kakor čakati nanj na banki in nabiti lepake."

Tega zadnjega pa ni bilo tako lahko izvršiti, kajti Hyde je štel le malo značeev — celo gospodar one služkinje ga je samo dvakrat videl; o njegovi družini ni bilo nikjer ne duha ne sluha; fotografiran ni bil nikdar; in tisti malokaterniki, ki so ga mogli popisati, so bil izelo različnih mnenj, kakor je to pri navadnih opazovaleh že navada. Samo v eni točki pa so se vsi strinjali in to je bil pošastni občutek, ki ga je begunec s svojo neizrečeno pohabljenostjo vtisnil vsakomur, ki ga je srečal.

V. PISMO.

Pozno popoldne je bilo, ko je Uttersona pot pripeljala do dr. Jekyllovih vrat. Poole mu je takoj dovolil vstop ter ga vedel mimo kuhinjskih izb in doli čez dvorišče, ki je bilo nekadaj vrt, v poslopje, znano pod splošnim imenom laboratorij ali paralnica. Hišo je bil doktor kupil od dedičev nekega slavnega ranocelnika; ker pa je njega samega kemija bolj veselila kot anatomija, je bil poslopje ob koncu vrta, ki se je nekadaj rabilo kot paralnica, izpremenil v kemični laboratorij. V tem delu prijateljevega bivališča dozdaj pravnik še ni bil nikdar sprejet; zato je radovedno motril umazano stavbo brez oken in se z zoperno tujim občutkom oziral okrog, ko je prekoračil dvorano, ki je bila nekadaj polna vihravih dijakov, zdaj pa je samevala prazna in tiha. Skozi megleno kupolo je padala svetloba in motno obsevala s kemijskimi pripravami obložene mize in z jerbasi navlečena pa s povezo slamo nastlana tla. Na koncu dvorane so se dvigale stopnice do vrat, zagrnjenih z rdečo flanelo; in skozi ta je naposled Utterson prišel v doktorjevo sobo. Bila je prostorna in krog in krog opremljena s steklenimi omarami. Opravljena je bila med drugim tudi z vrtilnim ogledalom in opravično mizo. Razsvetljevala so jo tri zaprašena okna, ki so bila z železnimi drogi zamrežena ter so zrla ven na dvorišče. V peči je gorel ogenj. Na policie ob dimniku je bila postavljena prižgana svetilka, kajti megla se je začela gosto vlegati celo po hišah. In tam je sedel tik ob toploti dr. Jekyll. Bil je bled kakor smrt. Ni vstal, da bi šel svojemu obiskovalcu nasproti, ampak mu je sede podal mrzlo roko ter ga pozdravil z izpremenjenim glasom kot dobrološlega.

"Torej," pravi Utterson, kakor hitro ju je Poole zapustil. "Slišal si novice?" Doktor se zgane. "Kričali so novice po trgu," pravi. "Slišal sem jih v obednico." "Le eno besedo," pravi pravnik. "Carew je bil moj varovanec, kakor si tudi ti, in zato moram vedeti, pri čem da sem."

Menda nisi bil tako prismojen, da bi bil tistega malopridneža skril?" "Utterson, prisegam pri Bogu," vzklikne doktor, "prisegam pri Bogu, da ga nikdar več ne pogledam. S svojo častno besedo se ti zavežem, da sem z njim na tem svetu za vselej opravil. Vsega je konec. Vrh tega pa on tudi ne potrebuje moje pomoči; ti ga ne poznaš, kakor ga jaz; on je na varnem, on je čisto na varnem; pri moji veri! o njem se nikdar več ne bo slišalo."

Pravnik je čemerno poslušal; ni mu bilo všeč prijateljevo mrzlično obnašanje. "Misliš, da je na varnem," je rekel; "in zaradi tebe upam, da imaš prav. Ako bi prišlo do sodne obravnave, bi ta

ko prišlo na površje tudi tvoje ime."

"Popolnoma sem uverjen, da je na varnem," odgovori Jekyll; "imam dobre razloge za to, katerih pa nikomur ne morem odkriti. Toda to je baš stvar, o kateri bi te rad vprašal za svet. Imam — prejel sem neko pismo, in ne vem, ali naj ga pokažem redarstvu, ali ne. Izročil in prepustil bi ga rad tebi, Utterson; ti bi stvar pametno presodil, sem prepričan; tako zelo se na te zanašam."

"Bojiš se menda, da bi utegnili privedi do njegove zaslodbet?" vpraša pravnik.

"Ne," pravi oni. "Povem ti da mi ni prav nič mari, kaj se s Hydrom godi; z njim sem jaz za zmirom opravil. Mislim sem le na svoje lastno dobro ime, katero je ta nesrečna zadeva postavila v nemalo nevarnost."

Utterson premišlja nekaj časa; sebičnost prijateljeva ga je presenečila, a mu tudi olajšala sree. "No," je dejal naposled, "pokaži mi pismo."

Pismo je bilo pisano s čudno, pokončno pisavo in podpisano "Edward Hyde." Dejalo je čisto na kratko, da se pisavevemu dobrotniku, dr. Jekyllu, katerega je on za tisoč velikodušnosti dolgo tako nehvaležno poplačeval, nič ni treba bati za njegovo varnost, ker da ima sredstva za pobeg, na katera se lahko popolnoma zanesa. To pismo je bilo pravniku še dovolj všeč; postavilo je tisto zaupnost v boljše luč, kakor pa je pričakoval, in žal mu je bilo radi nekaterih svojih preteklih sumničev.

"Ali imaš tudi zavitek?" je vprašal.

"Sežgal sem ga," odvrne Jekyll, "še preden sem mislil, kaj delam. Pa je bil brez poštnega pečata. Pisanje je bilo namreč uročeno."

"Ali naj to pridržim, da vse mirno preudarim?" vpraša Utterson.

"Želim, da ti sodiš popolnoma mesto mene," je bil odgovor. "Jaz sem izgubil zaupanje vase." "No, premislil bom stvar," odvrne pravnik. "Le eno besedo še: kaj ne, bil je Hyde, ki je narekoval pogoje o tistem izginutju v tvoji oporoki?"

Doktor je malodane omedlel; stisnil je ustnice in priklinal.

"Sem vedel," pravi Utterson. "Hotel te je umoriti. Pa si se mu fino izmuznil."

"In kar je še mnogo primernejše," odvrne doktor slovesno, "služilo mi bo to v svarilo, ki ga nikdar ne pozabim."

O Bog, Utterson, kako grozno svarilo!" In za trenutek si je pokrnil obraz z rokama.

Ko je pravnik odhajal se je ustavil pri izhodu in s Poolom izpregovoril eno ali dve besedi. "Na misel mi je prišlo," dejal je, "da je bilo danes sem prineseno neko pismo; kako pa je sel izgledal?" Toda Poole je zatrjeval, da ni nič prišlo, razen s pošto; "pa še s tisto so bili sami oglasi," je pristavil.

(Dalje prihodnjič.)

Ameriško ljudstvo potroši na leto več nego 1 milijardo dolarjev za živež.

Ako boš z noreem privatnim potom uljuden, te bo dotičnik javno na česti pohvalil.

Odkritičnost je zelo lepa čednost; vendar boš iste zaman iskal v vojnih poročilih.

KONVENCija K.S.K. JEDNOTE

v Eveleth, Minn., se prične dne 20. avgusta, 1917

Minneapolis, St. Paul in Sault Sainte Marie, "Soo Line" železnica ponuja gg. delegatom te konvencije najboljšo postrežbo pri vožnji na železnici med Chicago in Duluthom.

Delegatje se odpeljejo iz Chicago v soboto, dne 18. avgusta ob 5:30 popoldne s Grand Central postaje na Harrison St. in 5. Ave.

Kupite torej vožnje listke za "Soo Line" železniško progo.

J. C. POND, A. G. P. A. Chicago, Ill.

OENJ. ČLANI IN ČLANICE TER OITATELJI! Kupujte pri trvdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

Največja krščanska česko-slovan-ska tovarna za razne društvene potreščine.

V zalogi imamo zlate in pozlačene znake K. S. K. J.

Posebno pozornost dajemo pri izdelovanju, ali nabavi društvenih zastav, bander, trakov, društvenih regalij, kap, i. t. d.

Cene zmjerne, postrežba točna in solidna.

Poskusite enkrat s kakim naročilom in gotovo boste zadovoljni.

Pišite po naš krasen ilustrirani cenik zastav in drugih društvenih potreščin; dopišljemo vam ga brezplačno.

Za naklonjenost se toplo priporoča cenjenim družtvom K. S. K. J.

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Ave.,
CHICAGO, ILL.
Telefon: Lawndale 441.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois
Telefon: Canal 298.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovan-sko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito Vam priporočamo zelo priprave Vpladine knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Pajje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Po-botnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne nastančen pregled števila članov po okladih, ali razredih.

Na sahtevo pošljemo vsakemu društvu vsorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naših tiskarnah se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v **NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.**

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, **3%** ali pa izplačujojo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.
"LJUDESKA BANKA".